VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 75 — Vol. XLI vuosikerta | SUDBURY, ONTARIO | Torstaina, kesäk. 26 p. — Thursday, June 26, 1958

Ajolupien jakajan kirjoissa oli $54,000 vajaus

Toronto. — Tilintarkastajat ovat havainneet, että erään torontolaisen ajoneuvolupia anovien tarkastajan kirjoissa on $54,000 vajaus. ilmoitettiin täällä tiistaina. Tilintarkastus suoritettiin loppuun samana päivänä ja raportti siitä lähetettiin maakunnan parlamenttitalolle.

Viranomaiset sanoivat, että vajaus löytyi H. A. Ross Douglasin kirjoista, joka pidätettiin kaksi viikkoa sitten syytteestä, johon liittyi $4,000 häviäminen. Silloin hallituksen viranomaiset sanoivat, että asian tarkempi tutkiminen oli vasta alkanut. Tiistaina he saivat tilintarkastajain lausunnon.

Transporttiministeri M. B. Dymond sanoi, että Douglasia vastaan nostetaan lisää syytteitä. Kysymyksessä ilmoitetaan olevan neljän vuoden aikana tapahtuneet väärinkäytöt.

"Aikomuksemme ei ole vainota ketään, mutta tarkoituksemme on valvoa, että hallituksen asioita hoidetaan rehellisesti ja kykenevästi", sanoi tri Dymond, joka otti valvontansa alaiseksi transporttiministeriön muutamia kuukausia sitten.

Tutkimuksia suoritettanee muidenkin ajolupien jakajien toimintaan. Näitä ajolupia on jaettu jo vuosia erinäisten toimistojen välityksellä palkkioperusteella.

Douglasilla oli kauppa Dundaskadulla lähellä Yonge-katua ja hän jakoi huomattavan määrän ajolupia vuosittain.

— Brittiläisten hallussa oleva Maltan saari Välimeressä on pinta-alaltaan 54 neliömailia.

Työttömien valtuuskunta Ottawassa -- ei myönnytyksiä

Hätätilassa olevat Windsorin työttömät autotyöläiset vaativat hallitukselta pikaisia elvytystoimenpiteitä

Ottawa. — Tiistaina monta Ontarion paikkakuntaa edustava työttömien valtuuskunta tapasi hallituksen edustajia ja vaati hallitusta ryhtymään pikaisiin toimenpiteisiin työmahdollisuuksien varaamiseksi.

Työttömien valtuuskunnassa oli kaikkiaan n. 200 edustajaa ja he saapuivat pääkaupunkiin 50 autossa eri puolilta Ontarioa. Joukossa oli etupäässä sellaisten tuotantoalojen työläisten edustajia kuin autoteollisuus, joka on pitemmän ajan kärsinyt lamakaudesta ja jossa työttömyys on edelleenkin vakavassa vaiheessa. Työttömien valtuuskunta saikin alkunsa Windsorin työttömien autotyöläisten toimesta ja autokulkue lähti sieltä. Matkalla siihen yhtyi autoja useimmilta toisilta paikkakunnilta.

Valtuuskunnan tapasi kuusi hallituksen jäsentä ja pääministeriä edusti mrs. Fairclough, joka toimii myös v.t. työministerinä Diefenbakerin hallituksessa. Vaikka valtuuston toimesta korostettiin tilanteen vakavuutta, niin hallituksen edustajat eivät antaneet juuri minkäänlaisia lupauksia, vaan vakuuttivat olevansa tietoisia tilanteen vakavuudesta ja lupasivat tarkasti harkita valtuuskuntaan kuuluvien tekemiä ehdotuksia.

Canadian Labor Congressin varapresidentti George Burt esitti valtuuskunnan puolesta kirjallisen asiakirjan, missä vaaditaan vehnän viennin lisäämistä, 7.5 pros. autojen myyntiä koskevan veron poistamista ja korkeimpia suojatulleja ulkomailta tuotuja autojen osia vastaan ja Euroopasta tuotuja autoja vastaan. Siinä myös osoitetaan, että automoinnin laajasti käytäntöön ottaminen Yhdysvalloissa on johtanut canadalaisten työläisten pakkolomauttamiseen. Esimerkin vuoksi osoitettiin, että ennen tehtiin tavalliset vaihdelaatikot Canadassa, mutta nyt 55 pros. autoista on varustettu automaattisilla vaihdelaatikoilla, jotka tehdään Yhdysvalloissa ja tuodaan Canadaan tullivapaasti. Siinä todetaan, että nykyisissä oloissa on edullisempi korottaa tuotantoa Yhdysvalloissa kuin ryhtyä sellaisten tuottamiseen Canadassa ja canadalaiset työläiset kärsivät sen johdosta.

Raportissa muistutetaan, että tällä kertaa Windsorissa on vieläkin 14,000 työtöntä, joista n. 6,000 ovat kuluttaneet loppuun työttömyysvakuutuksensa.

Mrs. Fairclough pyysi anteeksi kun pääministeri ei ollut tilaisuudessa tapaamaan valtuuskuntaa. Hän korosti, ettei hallitus ole ollut kokonaan toimeton ja muistutti, että hallituksen toimesta on laadittu yleisten töiden ohjelma, jonka mukaan on tarkoitus kuluttaa $1,-952,000 Windsorin alueella kuluvan vuoden aikana. Samalla hän selosti, että dumppausvastaista lainlaadintaa parhaillaan harkitaan. Hän koetti vakuuttaa, ettei hallitus yritä kiertää ongelmaa, vaan että asia on ollut harkittavana jo pitemmän aikaa.

CLC:n varapresidentti William Dodge syytti, että hallitus ei ole suhtautunut asiaan niinkuin hätätila vaatisi. United Automobile Workers Union osasto No 200:n presidentti Herbert Kelly Windsorista korosti tilanteen vakavuutta osoittamalla, että työttömiä on tuomittu kuritushuoneeseen ruokatavarain varastamisesta. Hän myös korosti, että ellei pian tehdä jotain tilanteen helpottamiseksi, niin se kehittyy vieläkin vakavammaksi ensi talvena.

Mrs. Fairclough koetti osoittaa, että työllisyystilanne on parantumassa, koska juuri julkaistujen tilastojen mukaan työssä olevien määrä oli huomattavasti noussut. Samalla mr. Burt kuitenkin muistutti, että Windsorissa toukokuun puolivälissä työtäetsivien määrä oli lisääntynyt 6,818:lla.

Chryslerin tehtaan autotyöläisten unio-osaston presidentti Charles Brooks Windsorista oli sitä mieltä, että hallituksen olisi valvottava 40 tunnin työviikkoa ja myös valvottava minimipalkkalakia. Hän syytti, että 100,000 hallituksen työläistä on alipalkattujen joukossa.

Kauppaministeri Churchill koetti vakuuttaa kauppatilanteen muodostuvan edullisemmaksi selostamalla, että kuluvan satovuoden aikana viedään ulkomaille 100,000,000 bushelia vehnää. Tämä on mahdollista, hän selosti, koska hallitus on myöntänyt lainoina ja lahjoina Aasian maille $60,000,000, jolla ne voivat ostaa 40,000,000 bushelia vehnää. Veroasiainministeri Nowlan vakuutti, että hallitus tulee edelleen pitämään kiinni siitä säädöksestään, että Canadassa tuotetuissa autoissa on oltava vähintään 60 prosenttia Canadassa tuotettuja osia.

CLC:n varapresidentti Stanley Knowles muistutti mrs. Faircloughia, että hänen kannattaisi lukea uudelleen niitä puheita, joita hän piti kolme ja neljä vuotta sitten. Hän suositteli niiden lukemista hallitusministereille ja samalla kehoitti ministereitä ryhtymään niissä ehdotettuihin toimenpiteisiin. Mrs. Fairclough vakuutti muistavansa puheittensa sisällön.

William Rutherford General Motorsin tehtaalta Oshawasta muistutti, että oli kulunut 22 vuotta ennenkuin konservatiivit pääsivät valtaan 30-luvulla kärsimänsä haaksirikon jälkeen. Samalla hän muistutti, että elleivät konservatiivit nyt ryhdy toimenpiteisiin, niin se voi johtaa puolueen kuolemeen.

Harold Winch, tulinen CCF:n parlamentin edustaja Vancouverista, oli sitä mieltä, että todellinen työttömien määrä on ainakin kaksi kertaa suurempi kuin hallituksen julkaisemat numerot.

CCF:n parlamenttiryhmän johtaja Hazen Argue lausui mielipiteenään, että on korkea aika työtätekevän väestön lakata kannattamasta työnantajain poliittisia puolueita.

Unkarilainen mellakoitsija maksoi sakkoa

Ottawa. — Eräs unkarilainen siirtolainen tuomittiin täällä eilen $25 sakkoon osallisuudestaan viime sunnuntaina Neuvostoliiton lähetystötalon edustalla tapahtuneeseen häiriöön.

Ottawan poliisilaitos jatkaa vartiopalvelustaan lähetystötalon edustalla estääkseen mahdolliset unkarilaisten pakolaisten jatkuvat mielenosoitukset.

24 vuoden ikäinen Peter Nagy tuomittiin maksamaan mainittu sakko ja hänelle annettiin ehdonalainen kuuden kuukauden tuomio. Hän ja kymmenen muuta unkarilaista oli heitellyt kiviä ja roskaa lähetystötaloa vastaan.

Aikaisemmin sunnuntaina noin 300 unkarilaista järjesti paremmin rauhallisen mielenosoituksen lähetystötalon edustalle, jolloin vain kolme pulloa punaista muistetta heitettiin rakennusta kohti.

Puoli Canadan sotavoimiin tarjoutuneista ei kelpaa

Ottawa. — Täällä ilmoitettiin tiistaina, että yli puolet Canadan asevoimiin viime vuonna pyrkineistä canadalaisista nuorista hyljättiin terveys- tai muista syistä.

Parlamentin alahuoneen valiokunnalle esitetyssä raportissa osoitettiin, että vuoden kuluessa tarjoutuneesta 23,004:stä vapaaehtoisesta vain 7,560 hyväksyttiin palvelukseen 1957—58 tilivuoden kuluessa.

Tarjoutuneista hyljättiin 1,952 eli 8.5 prosenttia terveyssyistä ja 9,969 "muista" syistä.

Liberaalinen parlamenttijäsen William Benedickson Kenora-Rainy Riverin vaalipiiristä asetti kyseenalaiseksi josko sotavoimien olisi jatkettava värväyskeskuksien ylläpitämistä kautta Canadan.

Kivihiilialajurien lakko Torontossa on päättynyt

Toronto. — Ontarion työministeri Daley ilmoitti eilen, että Toronton kivihiilitrokien ajurien lakko on päättynyt.

Ministeri ei antanut lähempiä selostuksia sovituista työehdoista, vaan sanoi, että departmentin työriitaisuussovittelija Louis Fine oli esittänyt huomattavaa osaa kaksi päivää kestäneissä hallituksen viranomaisten kanssa käydyissä neuvotteluissa.

Noin 700 torontolaista kivihiilitrokin ajuria oli ollut lakossa 10 päivää vaatien myönnytyksiä 15 torontolaiselta kivihiiliyhtiöltä.

Suurimpana kiistanalaisena kysymyksenä oli yksityisten trokinomistajien jäsenyys Teamsters-uniossa.

Canadan hallitusta pidetään vastuullisena

Ottawa. — Neuvostoliiton lähetystöstä Ottawassa on tiedoitettu puhelimitse ulkoministeriöön viime sunnuntaina lähetystötalon edustalla tapahtuneen mielenosoituksen johdosta, että lähetystö tulee pitämään hallitusta vastuussa kaikista mahdollisista vaurioista.

Saksan sosialidemokraattisen puolueen varajohtaja Waldemar Von Knoeringen puhumassa valtavassa joukkomielenosoituksessa Hanoverissa Länsi-Saksassa, mihin 40,000 ihmistä kokoontui vastustamaan Saksan aseistamista ydinaseilla. Tunnuksessa julistetaan: "Ei raketteja, emmekä halua Straussia" (Strauss on Länsi-Saksan puolustusministeri.)

Työttömien määrä osoittaa laskua, mutta tilanne edelleenkin vakava

Virallistenkin tietojen mukaan yli 6% työläisistä työttömänä; hätätilavakuutus päättyy kesäk. lopussa

Ottawa. — Liittovaltion työministeriön ja tilastotoimiston yhteisessä tiedonannossa selostetaan, että toukokuun 24 pnä työttömien määrä Canadassa oli laskenut 366,000:een verrattuna 516,000:een kuukautta aikaisemmin. Tilanne on kuitenkin edelleen vakava, sillä viime vuoden toukokuussa työttömien määrä oli vain 194,000.

Nämä hallituksen "viralliset" tilastot saadaan suorittamalla katsaus työsuhteista 30,000 canadalaisen perheen keskuudessa. Työttömien lisäksi, katsauksen tulokset osoittavat, että 19,000 työläistä oli tilapäisesti pakkolomautettu.

Tilanne näyttää paljon vakavammalta kun tarkistamme työnvälitystoimiston julkaisemia tietoja. Näiden tietojen mukan toukokuun 22 päivänä työnvälitystoimiston kortistossa oli 641,852 työnetsijää verrattuna 825,359 kuukautta aikaisemmin ja verrattuna 360,016:een viime vuoden toukokuussa.

Hallituksen toimesta on selostettu, että työnvälitystoimiston kortistossa olevien työnetsijäin määrä ei anna todellista kuvaa työttömistä, koska osa työnetsijöistä on töissä ja etsivät parempia työpaikkoja. Toisaalta työväen taholta on selostettu, että työnvälitystoimiston numerot antavat melko todellisen kuvan, sillä vaikka tilastoihin sisältyykin sellaisia, jotka ovat töissä, niin monet työttömät, joilla ei ole riittävästi työttömyysvakuutusmerkkejä kirjoissaan, eivät ole rekisteeranneet itsensä työttömiksi, koska heillä ei ole mahdollisuutta nauttia työttömyysvakuutuksesta ja työttömyyden vallitessa on vaikea saada työpaikkaa toimiston välityksellä.

Työttömyyden pahimmillaan ollessa maaliskuussa rekisteerattujen työnetsijäin määrä lähenteli 900,-000 kun sen sijaan tilastotoimiston katsauksen mukaan työttömien määrä oli vain noin 590,000.

Tilastotoimiston julkaisemissa tilastoissa myös osoitetaan, että Canadan työtätekevien määrä oli toukokuussa 6,051,000, joten tilastotoimiston arvioiden mukaan työttömien määrä oli 6.1 prosenttia työväisten määrästä. Työnvälitystoimiston selostuksessa osoitetaan, että työttömien määrä on osoittanut laskua kaikkialla Canadassa ja että rakennusalalla oli tapahtunut eniten elpymistä.

Pääministeri Diefenbaker ilmoitti tiistaina, että hätätilatyöttömyysvakuutuksen myöntäminen päättyy kuluvan kuukauden lopussa eikä hallitus aio pidentää aikaa. Tavallisesti hätätilavakuutusta myönnetään tammikuun alusta huhtikuun puoliväliin, mutta jo viime syksynä, kun työttömyystilanne kehittyi vakavaksi, sen myöntäminen alettiin joulukuun alussa ja tarkoituksena oli jatkaa sitä toukokuun puoliväliin. Kuluvan istuntokauden aikana päätettiin jatkaa sitä kesäkuun loppuun.

Pormestari varoittaa, että ihmiset eivät kykene maksamaan yhä lisääntyviä veroja

Stratford. — Eilen Ontarion pormestarien ja kunnanesimiesten kokouksessa sanottiin, että seuraavan 10 vuoden kuluessa kunnalliset verot kaksinkertaistuvat ellei ryhdytä päättäviin ja pikaisiin toimenpiteisiin.

Arnpriorin pormestari Robert Simpson teki esityksensä Ontarion pormestarien yhdistyksen vuosikokoukselle osoittaen, että kunnalliset verot yhä vain lisääntyvät vuosi vuodelta.

Sitten v. 1947, sanottiin pormestari Simpsonin mietinnössä, kunnalliset verot ovat lisääntyneet 115 prosentilla asukasta kohden. V. 1947 ne olivat keskimäärin $34.62 asukasta kohden ja nykyään $74.50. Jos sama suuntaus jatkuu, niin vuoteen 1967 mennessä ne ovat $110 asukasta kohden.

Edelleen, samaa laskutapaa käyttäen, tämä merkitsisi, että naimisissa oleva mies ja kahden lapsen isä joutuisi maksamaan $440 vuodessa kunnallisia veroja. "Sitä ei voida millään sallia, sillä kansalaisillamme ei ole löydettävissä niin paljon rahaa siihen tarkoitukseen."

Simpsonin väitteiden odotettiin antavan huomattavasti tukea väitteelle, että liittohallituksen tulisi antaa enemmän apua maakuntahallituksille ja sitä tietä kunnallishallinnoille.

Pormestari Simpsonin tiedot perustuivat 948 Ontarion kunnallishallinnon tilien tutkimiseen 10 vuoden ajalta vuodesta 1947 vuoteen 1957.

Simpsonin selostuksen mukaan ei voida asettaa syytä kunnallisverojen lisääntymisestä kokonaisuudessaan maakuntahallituksen kontolle. Maakuntahallituksen taholta annettiin v. 1947 28.17 prosenttia sen tuloista kunnallishallintojen käyttöön. V. 1956 tämä apu oli lisääntynyt 37.26 prosenttiin sen tuloista. Ensi vuonna tämä apu nousee 43.41 prosenttiin.

Mietinnössään pormestari pitää opetuskustannuksia kunnallishallintojen suurimpana ongelmana. Vuonna 1947 nämä kulut kunnallishallintojen kohdalta olivat $44,608,000 eli $11.57 asukasta kohden. Vuoteen 1956 mennessä tämä menoerä oli noussut $163,047,000:een eli $31.95:iin asukasta kohden.

Jos opetuskustannukset nousevat edelleen samassa suhteessa, niin vuoteen 1967 mennessä ne ovat $62.50 asukasta kohden, eli miltei kaksi kertaa niin suuret kuin nykyään.

Pormestari Simpson oli sitä mieltä, että opetus-, terveys- ja sosiaalihuoltokustannukset olisi poistettava kokonaisuudessaan kunnallishallinnoilta niin pitkäksi aikaa kuin ne saavat tulonsa pääasiallisesti vain omaisuusveroista.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Puolustusministeri Pearkes ilmoitti eilen, että Canada antaa yhdeksän sulhkulentoeskadroonaa Yhdysvaltain ja Canadan yhteisen ilmapuolustusesikunnan palvelukseen.

Moskova. — Toista tuhatta äänekästä, mutta rauhallista moskovalaista järjesti kolme tuntia kestäneen mielenosoituksen Yhdysvaltain lähetystötalon edustalla eilen.

Ottawa. — Pääministeri Diefenbaker kieltäytyi eilen antamasta mitään lausuntoa koskien Libanonin pyyntöä YKn joukkojen lisäämiseksi Libanonissa. Hän väittää, että sellaisen lausunnon tekeminen tällä hetkellä ei olisi soveliasta.

Lontoo. — Britannian laivasto on suunnitellut romuuttaa tai myydä kuusi sen 15:sta lentokoneiden emälaivasta. Syynä ilmoitetaan olevan talouskysymys.

Cape Canaveral. — Yhdysvaltain satelliittiyritys jälleen epäonnistui tänä aamuna kun Vanguard-ohjuksen toinen osa ei syttynyt. Ohjus kulki vain noin 35 mailia. Kuudesta yrityksestä tällä ohjuksella on vain yksi onnistunut.

NATO-liitto rakoilee Kyproksen aiheuttaessa erimielisyyttä

Kreikka ei aio pitää yllä minkäänlaista yhteistoimintaa Turkin kanssa NATO-liiton puitteissa

Ateena. — Ulkoministeri Evangelos Averoff sanoi täällä tiistai-iltana, että Kreikka ei aio pysyä minkäänlaisessa yhteistoiminnassa Turkin kanssa NATO-liiton puitteissa.

Aloittaessaan parlamentissa keskustelun Kyproksen tilanteesta hän lisäsi, että NATOn on nyt harkittava Izmirissa Turkissa sijaitsevan kaakkois-Euroopan esikuntansa uudelleen järjestämistä.

Kreikka, joka on ollut erimieltä Turkin kanssa Kyproksen tilanteeseen nähden, kotiutti 10 päivää sitten kaikki NATOn palveluksessa Izmirissa olleet joukkonsa.

Noin 250 kreikkalaista upseeria kuljetettiin salaisesti ilmateitse pois kesäkuun 14 päivänä tiedoittamatta siitä etukäteen mitään Atlantin liiton johtajille.

Joukot kuljetettiin pois juuri turkkilaisten suunnitteleman Kyproksen jakamista turkkilaiseen ja kreikkalaiseen osiin kannattamiseksi järjestetyn mielenosoituksen aattona.

Mr. Averoff sanoi myöhemmin, että toimenpiteeseen oli ryhdytty "vakavista" syistä, mutta hän ei kuitenkaan selostanut näitä syitä lähemmin.

Joissakin piireissä katsottiin, että Averoff tarkoitti lausunnollaan kannattavansa kahden esikunnan perustamista NATO-liitolle kaakkois-Eurooppaan tarkoituksella eroittaa Turkki ja Kreikka toisistaan.

NATOn pysyväinen neuvosto kokoontui Pariisissa viime viikolla yhdennentoista hetken yrityksessä tasoittaa tietä kohti Kreikan ja Turkin sopimista Britannian Kyprosta koskevasta ehdotuksesta, josta virallisesti tiedoitettiin viime torstaina.

Aikaisemmin oli suunniteltu, että ehdotuksesta olisi tehty virallinen ilmoitus viime viikon tiistaina, mutta Britannia luopui aikeistaan ja siirsi virallisen ilmoituksen tekemisen viime torstaihin.

Kreikan ja Turkin hallitukset hylkäsivät Britannian ehdotukset jo ennakolta saamiensa tietojen perusteella.

Nicosia. — Brittiläinen Kyproksen kuvernööri sir Hugh Foot lähti odottamattomasti ilmateitse Lontooseen tiistaina neuvottelemaan Britannian hallituksen kanssa Kyproksen poliittisesta tulevaisuudesta.

Foot lähti täältä pian sen jälkeen kun karkoitettu Kyproksen Kreikkaan liittämistä kannattavan liikkeen johtaja arkkipiispa Makarios oli ilmoittanut Ateenassa, että hän lähettää henkilökohtaisen diplomaattineuvonantajansa, Zenon Rossidesin, Lontooseen neuvottelemaan hallitusviranomaisten kanssa.

Levottomuudet alkoivat uudestaan Kyproksella tiistaina muutamien rauhallisempien päivien jälkeen.

Eräs Kyproksen kreikkalainen ammuttiin kuoliaaksi Limassolissa ja kaupungissa julistettiin heti liikkumiskielto.

Turkkilaisten omistama bussi sytytettiin tuleen lähellä Limassolin kauppatoria ja kuusi pommia heitettiin kohti kreikkalaisten omistamaa viinitehdasta.

N-liitto tarjoaa seismografejaan koevalvontaan

Washington. — Viranomaiset täällä sanoivat eilen, että Neuvostoliitto on osoittanut olevansa valmis käyttämään 70 seismografiasemaansa missä tahansa kansainvälisessä suunnitelmassa ydinasekokeiden lopettamisen valvomiseksi.

Tätä pidetään suurimerkityksellisenä tekijänä Genevessa ensi tiistaina alkavan konferenssin onnistumiseksi yhdessä sen seikan kanssa, että Neuvostoliiton tiedemiehet omaavat vaikuttavan tieteellisen taustan.

Länsimaiden seitsemää konferenssiin osallistuvaa tiedemiestä on varoitettu, että heidän tulee ehdottomasti rajoittua keskusteluun vain tieteellisistä kysymyksistä eikä heidän tule puuttua poliittisiin kysymyksiin.

Maanjäristyksiä tunnettu Italiassa

l'Aquila, Italia, — Maanjäristyksiä tuntui useissa kylissä ja kauppaloissa kautta etelä-Italian viime tiistaina. Niiden johdosta useat rakennukset rakoilivat ja kattotiilejä putoili. Ihmishenkien menetyksiä ei kuitenkaan ilmoitettu.

Tassin uutistoimisto väittää YKn tarkkailijajoukkoja yritettävän muuttaa poliisijoukoiksi

Moskova. — Tassin uutistoimiston kertoman mukaan Neuvostoliitto syyttää, että länsimaat suunnittelevat sotajoukkojen siirtämistä Libanoniin "Yhdistyneiden Kansakuntien verhon suojassa tai ilman mitään verhoa".

Uutistoimiston julkaisemassa lausunnossa sanottiin, että Neuvostoliitto ei voi olla ylenkatsomatta sellaisia valmisteluja.

Lausunnossa syytettiin pääasiallisesti Yhdysvaltoja ja Britanniaa aseellisen sekaantumiseen valmistautumisesta.

"Tätä tarkoitusta varten", sanoi Tass, "on ehdotettu YKn Libanoniin lähetettyjen tarkkailijajoukkueiden muuttamista poliisijoukoiksi."

"Tarkailijoiden lukua lisätään. Täten haudotaan vaarallisia suunnitelmia aseellisesta ulkomaalaisesta sekaantumisesta Libanonin sisäisiin asioihin."

Lausunnossa sanottiin, että kaikki yritykset sekaantua Libanonissa loukkaisivat Yhdistyneiden Kansojen periaatteita ja vakavasti vaikeuttaisivat kansainvälistä tilannetta.

Uutistoimisto sanoi, että YKn tarkkailijain ei tule tehdä muuta kuin suoritaa turvallisuusneuvoston määräämät tehtävät. "Niillä ei ole oikeutta sekaantua maan ja kansan sisäisiin asioihin", lisäsi Tass.

YKn yleissihteeri Hammarskjöld on korostanut, että turvallisuusneuvoston kesäkuun 11 päivän päätöksen mukaisesti Libanoniin lähetetyt YKn palveluksessa olevat ihmiset ovat oikeutettuja vain tarkkailemaan ja antamaan raporttinsa havainnoistaan neuvostolle.

YKn joukkojen lähettämisestä äänestettäessä Neuvostoliitto oli pidättäytynyt äänestämästä. Kaikki mahdolliset YKn uudet yritykset sekaantua Libanonin asiaan joutuvat uudelleen turvallisuusneuvostossa käsiteltäväksi. Siellä Neuvostoliitto voisi eitota ne esitykset, jonka jälkeen ne voisivat joutua YKn yleiskokouksessa käsiteltäväksi, jossa millään maalla ei ole YKn perustuslain mukaisesti mitään eittoamisoikeutta.

Beirut. — Libanonin presidentti Camille Chamoun keskusteli tiistaiiltana YKn yleissihteeri Hammarskjöldin kanssa mahdollisuudesta, että kahden päivän kuluessa tapahtuu suurempi hyökkäys kapinallisten taholta.

Mr. Hammarskjöld, joka oli juuri palannut Kairosta, ei antanut mitään lausuntoa keskusteluista, mutta Chamoun sanoi sanomalehtimiehille myöhemmin, että kapinallisten joukot keskittyvät kolmelle alueelle, joka toimenpide johtaa siihen mielipiteeseen, että ne valmistautuvat ratkaisevaan hyökkäykseen. Samanaikaisesti hajanaisia yhteenottoja on tapahtunut.

Tiistaipäivän kuluessa räjähti ainakin kolme pommia pääkaupungissa, yksi niistä Yhdysvaltain yliopistoa vastapäätä. Yksi pommi räjähti bussissa lähellä Zahlen kylää tappaen neljä henkilöä.

Kun Chamounilta pyydettiin lausuntoa keskusteluistaan Hammarskjöldin kanssa hän tyytyi sanomaan: "En voi teille muuta sanoa kuin sen, että yleissihteeri oli paremminkin optimistinen. Yleissihteeri on yrittänyt tehdä hyvää työtä täällä, mutta me odotamme nähdäksemme jos hänen optimistisuutensa on oikeutettua."

Chamoun sanoi, että Libanoniin on tullut yhä enemmän asevoimia ja aseita sen jälkeen kun YK päätti lähettää tänne tarkkailijajoukkoja.

Hän sanoi, että hänen hallituksensa on harkinnut ulkomaalaisten asiaan sekaantumisen pyytämistä jos sen omat joukkonsa eivät ole kykeneviä selviytymään tilanteesta. Jos käy tarpeelliseksi, lisäsi hän, hänen hallituksensa tulee pyytämään poliisivoimia YKn turvallisuusneuvostolta.

Diplomaattipiireistä Lontoosta sanottiin, että Britannia ja Yhdysvallat ovat varoittaneet Chamounia, jotta pyyntö länsimaiden apuun tulemiseksi voisi johtaa vakaviin kansainvälisiin vaaroihin.

Chamoun antoi lausuntonsa televisiossa muutamia tunteja sen jälkeen kun Hammarskjöld oli palannut tänne. Ei ollut mitään viittausta siihen, että Hammarskjöld olisi saanut Nasserilta Kairossa mitään vakuutuksia siitä, että hän olisi valmis vaikuttamaan Libanonin kapinallisiin näiden kapinan lopettamiseksi.

Jo seitsemättä viikkoa Libanonin kapinalliset ovat yrittäneet kukistaa Chamounin länsimaita suosivaa valtaa.

Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Nasser on kieltänyt kaikki väitteet, että Syyriasta tai Egyptistä virtaisi aseita Libanonin kapinallisille. Hän on kieltäytynyt sekaantumasta asiaan sillä perusteella, että se olisi sekaantumista Libanonin sisäisiin asioihin.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 7.00	6 kk. 3.75
		3 kk. 2.25
Yhdysvalloissa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.20
Suomessa:	1 vk. 8.50	6 kk. 4.75

Canada-päivää juhlimaan

Ensi viikon tiistaina on heinäkuun ensimmäinen päivä ja sinä päivänä kaikkialla Canadassa juhlitaan maamme liittovaltion muodostamista 91 vuotta sitten. Kaikilla canadalaisilla onkin syytä juhlia tätä merkillistä tapahtumaa, sillä ellei Britannian siirtomaita Amerikan mantereella olisi niihin aikoihin yhdistetty ja muodostettu yhteistä liittohallitusta, niin hyvin mahdollisesti nopeasti kehittyvä Yhdysvallat olisi nielaissut Canadan tai ainakin suuria osia siitä ja Canada ei olisi päässyt kehittymään itsenäisenä ja verrattain riippumattomana valtiona.

Canada kuuluu edelleenkin maailman nuorempien valtioiden joukkoon, sillä 91 vuotta on varsin lyhyt aika minkä tahansa maan ja varsinkin suurmaan historiassa. Ja todellisuudessa, vaikka Canadan väkiluku onkin vasta siinä 17 miljoonan paikkeilla, niin sen hallussa on niin laajat ja luonnonrikkaat alueet, että sitä voidaan pitää suurmaana.

Samalla sopii muistaa, että vaikka Canadan nykyinen liittovaltio perustettiinkin 91 vuotta sitten, niin Canada oli vielä vuosikymmeniä hyvin läheisissä siirtomaasuhteissa Suur-Britanniaan ja viimeiset suhteet katkaistiin vasta toisen maailmansodan jälkeen ja suhteet Britanniaan tällä kertaa ovatkin vain muodolliset brittiläisten maiden yhteisön kautta.

Canadan kansa voikin tällä kertaa juhlia, ei vain liittovaltion muodostamista, vaan myös kansallisen itsenäisyytensä saavuttamista, sillä Canada on asiallisesti puhuen itsenäinen valtio. Canadan porvaristo on kuitenkin kaikin keinoin sitonut maamme taloudellisesti Yhdysvaltoihin, joten maamme itsenäinen asema on taaskin uhanalaisessa asemassa.

Siitä syystä Canada-päivää juhliessamme meidän tulisi pitää mielessämme, että suuri naapurimme on yhä vakavammin uhannut itsenäistä asemaamme. Juuri viime viikkojen aikana on erittäin vakavasti loukattu Canadan suvereniteettiä kun Canadan hallitus suostui allekirjoittamaan Yhdysvaltain hallituksen kanssa sopimuksen, jonka perusteella eräs yhdysvaltalainen kenraali voi määrätä Canadan lentovoimat hyökkäämään toista valtiota vastaan. Tätä toimenpidettä on laajasti paheksuttu Canadassa, sillä maamme perustuslain mukaan ei edes Canadan hallituksella ole oikeutta alkaa vihollisuuksia toisen maan kanssa, vaan on sellainen tärkeä asia päätettävä liittoparlamentissa.

Tällaisen menettelyn johdosta pitäisi kaikkien nostaa äänensä, sillä sopimuksen voimassa ollessa emme voi itsenäisesti päättää mahdollisiin sotiin osallistumisesta.

Toisaalta, Canada-päivää juhliessamme sopii muistaa, että Canada on kehittynyt myös teollisuusmaaksi, mistä löytyy valtavat resurssit nykyisten teollisuuslaitosten laajentamiseksi monikertaisesti ja mahdollisuudet väestön kasvulle samassa määrin.

Canadan kansa voikin olla ylpeä siitä, että tällainen rikas maa on luotu niin lyhyessä ajassa ja sen luomistyön ovat suorittaneet Canadan työläiset, joiden joukkoon kuuluvat myös suomalaiset siirtolaiset. Suuren päivätyön he ovatkin tehneet ja usein hyvin vaikeissa oloissa. Siis, Canadan tavallista kansaa, työläisiä ja farmareita, on syytä etupäässä kunnioittaa kun heinäkuun 1 päivänä juhlimme Canadan liittovaltion perustamista.

Juuri työläiset ja farmarit ovatkin jatkuvasti valvoneet sitä, ettei Canada joutuisi riippuvaiseksi Yhdysvalloista, sillä maamme porvaristo on vuosikausia ollut valmis yhteistoimintaan yhdysvaltalaisen pääoman kanssa varaten yhdysvaltalaisille tuotantolaitoksille canadalaisia raaka-aineita. Ja tämä menetelmä onkin johdattanut Canadan nykyiseen vaikeaseen taloudelliseen asemaan, koska Canada on ollut melkein täydellisesti riippuvainen Yhdysvalloista kauppasuhteissaan.

Nyt Canada-päivänä sopii tuoda voimakkaasti esille vaatimus, jotta Canadan hallituksen olisi järjestettävä kauppasuhteensa aivan toisin, että voitaisiin myydä ylijäämätavarat ja järjestää kaikille Canadan työläisille ja farmareille työmahdollisuuksia.

Luonnonkaasuskandaali

"Kyllä kissa makkaran käryn haistaa", on vanha ja hyvin paikalleen sattunut suomalainen sananparsi ja jos missään se pitää paikkansa, niin se sopii luonnonkaasukysymyksessä. Suuret rahapohjat, hallituksen ministerit ja vieläpä kunnallisvirkailijatkin ovat kiinnittäneet huomionsa luonnonkaasuun toivossa "tehdäkseen" rahaa.

Heti kun tuli kysymykseen kaasuputkilinjan rakentaminen Albertasta Canadan itäosiin, niin työläiset, farmarit ja keskiluokkalaiset vaativat tämän putkilinjan rakentamista yhteisillä varoilla ja täten välttää keinottelu. Asiasta käytiin kiivasta väittelyä kaikkialla Canadassa. Tämä todisti sen, että kansan keskuudessa aivan oikein epäiltiin, että tällä arvokkaalla kansallisomaisuudella suunnitellaan keinotella. Kaikki myöhemmät tapaukset osoittivat kuinka oikeassa Canadan tavallinen kansa oli.

Amerikkalaisten suurten monopoliyhtiöiden tukemana perustettiin Trans-Canada-luonnonkaasuputkiyhtiö, jolle St. Laurentin liberaalihallitus antoi oikeuden rakentaa luonnonkaasuputkilinja Albertasta Itä-Canadaan. Parlamentissa käytiin yksi kaikkein kiivaimpia väittelyjä kun tuli kysymykseen huomattavasti yli sadan miljoonan dollarin lainan myöntäminen kaasuputkilinjan rakentamiseksi Port Arthurista Kapuskasingiin. Vieläpä suurta melua nostivat konservatiivitkin, mutta nyt kun he ovat hallituksessa pidetään suu visusti kiinni, vaikka jatkuvia skandaaleja paljastuu kaasuputkilinja-asiassa.

Luonnonkaasun toimittamiseksi Ontarion pohjoisosissa oleville asutusseuduille perustettiin Northern Ontario Natural Gas-yhtiö. Joku aika sitten paljastettiin, että maakuntahallituksen ministerit olivat ostaneet tämän yhtiön osakkeita ja hyötyneet siitä huomattavasti. Sen johdosta ainakin kaksi maakuntahallituksen ministeriä on eronnut.

Myöskin on selvinnyt, että Sudburyssa sai pormestari, kontrollilautakunnan ja valtuuston jäsenet etuoikeuden ostaa tämän yhtiön osakkeita ja väitetään heidän hyötyneen näistä osakkeista.

Kaasuputkiskandaalit jatkuvat sillä viime viikolla julkaistiin Montrealissa ilmestyvässä Le Devoir-lehdessä sarja artikkeleita siitä kuinka tehtiin $20,000,000 "keikaus" kun Quebecin Hydron kaasujakelulaitos myytiin yksityisten omistamalle Quebec Natural Gas Corporationille.

Quebecin pääministeri Duplessis, joka on myöskin Quebecin yliprokuraattori, nosti artikkeleiden johdosta kovan huudon ja uhkasi nostaa lehteä vastaan syytteen kunnianloukkauksesta. Le Devoir vastasi rohkeasti tämän johdosta, että pääministeri ei ole vastannut artikkeleissa tehtyihin syytöksiin.

Paljastukset ovat kuitenkin herättäneet suurta huomiota Quebecissa. Niiden johdosta Montrealin Labor Council päätti viime viikon lopulla pitämässään kokouksessa esittää kuninkaallisen komission nimittämistä toimittamaan tutkimuksen siitä onko Le Devoirin syytöksissä perää.

Luonnollisesti yleisillä varoilla keinottelu on ollut paljon laajempaa kuin mitä tähän mennessä on onnistuttu paljastaa. Tämäkin osoittaa kuinka kansa oli oikeassa kun sen taholta vaadittiin perustettavaksi yhteinen laitos toimittamaan kaasun jakelua. Samalla se paljastaa kuinka kapitalisteja kannattavat hallitukset antavat tilaisuuden kapitalisteille ryöstää kansan varoja ja kansallisrikkauksia.

SYNTYMÄ-PÄIVIÄ

Ida Koivula Long Lakelta täyttää t.k. 27 pnä 70 vuotta. Onnittelumme Idalle syntymäpäivänään!

Lyyli Merihelmi Willowdalesta, Ont., täytti tk. 23 pnä 60 vuotta. Onnea 60-vuotiaalle!

Alma Karjalainen Long Lakelta täyttää 70 v. tk. 27 pnä. Onnittelumme päivänsankarille!

Mitä muut sanovat

MIKSI EI YHDELLE NIINKUIN TOISELLEKIN?

Kun yksityinen kansalainen alkaa saada $660 vuodessa vanhuudeneläkettä, niin hän saa sitä vain niin kauan kuin hän pysyy Canadassa huolimatta terveys-, perhe- tai muista suhteista. Mutta kun parlamenttijäsen siirtyy Members Retiring Allowances-lain nojalla $3,000 vuotuiselle eläkkeelle, hän voi asua missä tahansa hän haluaa; hänen eläkkeensä jatkuu eliniäksi.

Miksi erilainen kohtelu? Jos on maan taloudelle tarpeellista säilyttää yksityisen kansalaisen eläkerahat kotimaassa, niin olisi myös tarpeellista säilyttää entisten parlamenttijäsenten rahat kotona.— Globe and Mail, Toronto.

Kuutta ministeriä syytetty $20,000,000 kaappauksesta

Montreal. — Montreal Labour Council päätti viime viikolla pyytää nimittämään kuninkaallisen komission toimittamaan tutkimuksen Quebecin Hydron kaasunjakamisvälineiden myymisestä yksityisten omistamalle Quebec Natural Gas Corporatiolle.

Montreal Labor Council, joka edustaa 115,000 järjestynyttä työläistä Montrealissa ja sen ympäristössä, tulee myöskin vaatimaan eversti Maurice Forgetin erottamista Montrealin Metropolitanin Comissiosta.

Eversti Forget on Quebec Natural Gas Corporationin johtokunnan puheenjohtaja.

Päätös tehtiin senjälkeen kun Le Devoir niminen lehti syytti, että Quebecin hallituksen kuusi jäsentä sekä useita kunnallisvirkailijoita omisti Quebec Natural Gas Corporation osakkeita kun kauppa tehtiin. Lehti sanoi tätä kauppaa "$20,000,000 kaappaukseksi".

Kolme kohtaa käsittävässä päätöslauselmassa huomautetaan, että neuvosto on aikaisemmin protestoinut sitä vastaan kun yleisesti omistettuja omaisuuksia myydään yksityisten omistamille yhtiöille. "On selvääkin, että kauppa tehtiin vastoin yleistä hyötyä", sanotaan eräässä päätöslauselman kohdassa.

Lisäehdotus, että vaadittaisiin kuusi asiaan sekaantunutta ministeriä eroamaan, hyljättiin senjälkeen kun neuvoston presidentti Louis Laberge ehdotti, että olisi odotettava komission tutkimuksen tulosta ennenkuin sellaista voitaisiin vaatia.

"Me voimme olla vakuuttuneita että he ovat tehneet väärin", sanoi Laberge, "mutta meillä täytyy olla konkreettiset todistukset ennenkuin me voimme enempi toimia."

Neuvosto päätti kehoittaa toisia Quebecin työväenneuvostoja hyväksymään samanlaisia päätöslauselmia.

Norjalainen kalastusalus takavarikoitu Neuvostoliiton toimesta

Oslo. — Norjan ulkoministeri tiedoitti viime sunnuntaina, että Neuvostoliiton toimesta on norjalainen kalastusalus Sverre Barrentin merellä ja kuljetettu Murmanskiin.

— Hindulaisessa tarustossa Yama oli kuolleen tuomari ja hallitsija.

Bass-kalanpoikaiset saapuivat Suomeen virkeänä

Ontarion Suomelle lahjoittamat bass-kalanpoikaset saapuivat Suomen Kalatalous-säätiön omistamalle Porlan kalanviljelyslaitokselle Lohjalle. Matkan rasituksista huolimatta todettiin kaikkien neulanmittaisten poikasten olevan elossa ja virkeässä kunnossa. Nämä 10,000 kalanpoikasta on tarkoitus istuttaa Suomen järviin.

Bass-kalat ovat tähän saakka olleet tuntemattomia Suomen vesissä. Ne saattavat kasvaa 6—8 kilon painoisiksi ja muistuttavat lähinnä meikäläistä ahventa.

Porlassa on ennestään kasvätettavana mm. järvilohta ja on 500 gr. painoisia kaloja jo noin 300 kpl. Amerikasta on aikaisemmin tuotu superior-lohia 2,000 kpl, jotka vielä ovat pieniä, mutta kahden vuoden kuluttua ne ovat jo kutukykyisiä. Saksasta ja Ruotsista on tuotu karppia ja suurimmat karpit ovat jo 4—5 kilon painoisia.

Tänä vuonna on Porlasta Lohjan järveen istutettu mm. 20,000 kpl haukia.

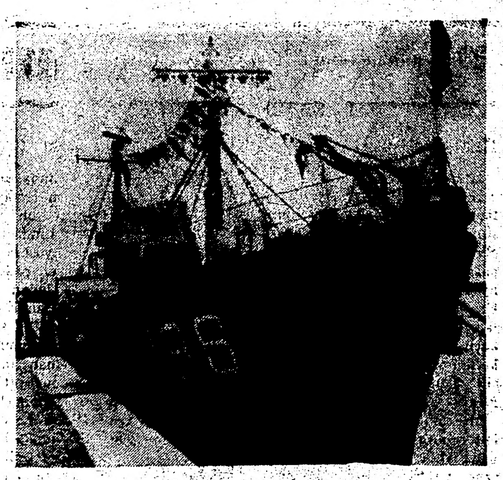

Yllä oleva "kelluva laboratorio" on luovutettu Ontarion maa- ja metsädepartmentille ja kuluvan kesän aikana sen avulla suoritetaan laajoja tutkimuksia Suurilla Järvillä. Sen avulla tutkitaan veden puhtautta, virtojen vaikutusta, järvien syvyyttä ja samalla kiinnitetään huomiota merinahkiaisten hävittämisen mahdollisuuksiin.

Canadan naisedustajisto tutustumassa N-liittoon

Moskova. — Askettäin päättyi Demokraattisten Naisten Maailmanliiton neljäs kongressi Wienissä. Kongressissa keskusteltiin naisten kansainvälisestä demokraattisesta liikkeestä ja suunniteltiin tulevaisuuden tehtävät rauhan hyväksi.

Moskovan ja sen alueen naisten kokous pidettiin Kremlin suurpalatsissa kesäkuun 9 pnä ja tilaisuudessa puhui Wienin kongressiin osallistunut canadalainen edustaja Hilda Murray, joka on Canadan Naisten Kongressin puheenjohtaja. Hän sanoi:

"Demokraattisten Naisten Maailmanliitto taistelee rauhan puolesta kaikkialla maailmassa. Wienissä pidetty neljäs kongressi oli onnistunut ja herätti innostusta. Kun keskusteltiin mm. atomiaseiden käyttämisestä ei ilmennyt erimielisyyksiä. Canadan edustajisto palatessaan kotimaahansa jatkaa työtä rauhan puolesta.

"Tämä naisten kongressi osoitti sen solidaarisuuden ja yhtenäisyyden, joka on ominaista itsenäisyyden puolesta taisteleville ihmisille. Se myöskin osoitti sen suuren vaikutuksen, jonka avulla me voimme ratkaista monia kansainvälisiä ongelmia.

"Me tutustutamme parlamentin jäsenemme rauhan ja aseistariisumisliikkeisiin nähden. Me tulemme osoittamaan heille kuinka järjetöntä on asevarustelu ja sotaan valmistelu. Me tulemme myöskin esittämään heille lasten huoltoa, koulun käyntiä ja asuntoja koskevat ongelmat.

"Me pyrimme myöskin selvittämään kaikille nämä kysymykset.

Toimintaamme eivät ota osaa vain sellaiset naiset, joilla on perheet huolehdittavana, mutta myöskin sellaiset, joiden täytyy tehdä työtä eläkkeen. Meistä tuntuu tällä hetkellä, jolloin kaikki käsittävät atomisodan vaaran, luotettavalta saada aktivisoiduksi suurimmalta osalta canadalaiset taisteluun rauhan puolesta.

"Sallikaa minun kertoa teille vierailtuamme Moskovassa teidän maatalousnäyttelyssänne, että me olimme hämmästyneet näyttelytalon kauneuteen ja teidän keinokastelusuunnitelmaanne ja sähköivoimalaitostenne rakentamiseen. Teidän maatalousnäyttelynne sellaisenaan on kauniimpi kuin maailmannäyttely ja siitä on enemmän hyötyä.

"Lyhyt tutustumisemi Moskovaan saa meidät hämmästymään sitä rakennustoimintaa, mikä on käynnissä, erikoisesti asuntorakennusalalla.

"Kutsu vierailla maassanne ja nähdä mahtava neuvostovalta on sellaisenaan suuri kunnia meille. Edustajiston puolesta kiitän Neuvostoliiton naistenkomiteaa vieraanvaraisuudesta ja kutsusta vierailla teidän suuressa maassanne. Me pidämme tämän suuriarvoisena. Me palaamme kotimaahamme täynnä toivoa ja päättäväisyyttä puolustaa rauhan ja turvallisuuden asiaa lastemme onnen nimessä ja meillä on myöskin suurta halua voimistuttaa ystävyyttä maittemme välillä."

SITÄ JA TÄTÄ

EPÄSUORA VASTAUS

"Anna", kysyi isä ärheänä, "suutelitko luonasi käynyt nuori mies sinua?"

"Mitä se sinulle kuuluu", vastasi tytär.

"Sinä yrität kiertää kysymystä."

"Luuletko, että hän tuli tänne sinua katsomaan?"

Unkarin ulkoministeriön selostus

Vastavallankumouksen johtajista ja Unkarin vastaisesta salaliitosta

Budapest. — Unkarin kansantasavallan oikeusministeriö on antanut julkisuuteen selostuksen vuoden 1956 vastavallankumouksen päätekijöitä vastaan suorittetusta oikeudenkäynnistä ja heidän saamistaan tuomioista. Kuolemantuomio, joka on jo pantu täytäntöön, on langetettu Imre Nagylle, Imre Gimesille, Jozef Szilagyllę ja Pal Maleterille. Muiden syytettyjen saamat tuomiot vaihtelevat viiden vuoden pituisesta elinkautiseen vankeusrangaistukseen. Geza Losonoczy on sairauden jälkeen kuollut.

Useimmat syytetyt tunnustivat syyllistyneensä esitettyihin rikoksiin, Nagy, Szilagy ja Maleter kielsivät syyllisyytensä osittain.

SALALIITTO JÄRJESTETTIIN JO V. 1955

Tuomioiden perusteluissa todetaan Imre Nagyn, ja hänen lähimpien rikoskumppaniensa Geza Losonczyn, Ferenc Donathin, Miklos Gimesin ja Joszef Szilagyn järjestäneen vuoden 1955 joulukuussa maanalaisen valtionvastaisen salaliiton, jonka tarkoituksena oli anastaa valta ja kumota Unkarin kansantasavalta. Zoltan Tildy ja Pal Maleter pääsivät vuoden 1956 lokakuussa selville Imre Nagyn ja hänen kumppaneittensa tarkoituksista ja liittyivät asiaan mukaan. Salaliiton jäsenet ottivat yhteyden ulkolaisiin imperialisteihin ja tekivät yrityksen kumota Unkarin kansantasavalta.

Syytöksessä esitetään eräitä Imre Nagyn julkaisuja, joissa hän valmisteli aatteellisesti vallankaappausta.

Salaliittolaiset vetivät maanalaiseen toimintaansa Gabor Tanczosin ja myöhemmin länteen paenneen Balazsa Nagyn ja muuttivat heidän avullaan Petöfikerhon vihamielisten ainesten kokoontumispaikaksi, työväenpuoluetta ja valtiota vastaan suunnattujen hyökkäysten elimeksi. Väittelyjen järjestämisen tekosyyllä he järjestivät Petöfi-kerhon kansandemokratiaa vastaan tähtäävät toimenpiteet. Monet, vihamieliset esiintymiset oli huolellisesti ennalta valmisteltuja. Niinpä Tibor Deryn puheenvuoro ns. lehdistökeskustelussa hänen kiihoittaessaan nuoria vastavallankumouksellisiin toimiin, oli Geza Losonczyn ja Sandor Haraszin yhdessä valmistelema. Tibor Deryn, Gyula Hayn ja Tamas Acelin sekä muiden samanlaisten kansantasavaltaa vastaan esiintyvien ainesten avulla ryhmä esitti lehdistössä kiihoittavia kirjoituksia.

Niissä suurenneltiin ylettömästi sosialismin rakennustyössä sattuneita yksittäisiä virheitä ja parjattiin häikäilemättä olemassaolevaa järjestelmää. Sellaisen tarkoituksena oli viranomaisten heikentäminen, valtion arvovallan saattaminen huonoon huutoon sekä kansandemokratialle vihamielisten ainesten liikekannallepano ja siten vallan väkivaltainen kaappaaminen.

Vuoden 1955 syyskuussa Geza Losonczy selitti avoimesti Budapestissä käynneelle israelilaiselle lehtimiehelle Amos Elonille: "Jos vain voimme, käytämme hallitusta vastaan väkivaltaa." Vuoden 1956 lokakuun 20. päivänä selitti Jozsef Szilagy eräässä järjestämässään maanalaisessa kokouksessa: "Imre Nagy ja hänen tukimiehensä ovat valmiit anastamaan vallan."

SALALIITTOLAISET JAKOIVAT HALLITUSTUOLEJA

Tunnettu lokakuun 23. päivän mielenosoitus alkoi Imre Nagyn ja hänen ryhmänsä aloitteesta. He käyttivät siihen yhteyksiään Petöfi-kerhoon ja korkeakouluihin. Niinpä esimerkiksi Jozsef Szilagy kehoitti henkilökohtaisesti Imre Nagyn toimeksiannosta lokakuun 22. päivän vastaisena yönä polyteknillisessä laitoksessa pidetyssä kokouksessa mielenosoitukseen. Lokakuun 23. päivän mielenosoitusta johti Imre Nagyn ryhmä Gabor Tanczosin ja hänen kumppaneittensa välityksellä.

Tuohon aikaan salaliittolaiset kokoontuivat miltei joka päivä ja joskus useastikin päivässä. Lokakuun 19., 20. ja 22. päivinä 1956 ryhtyivät salaliittolaiset Geza Losonczy Ferenc Donath ja Miklos Gimes muidenkin osallistuessa ja Imre Nagyn aloitteesta laatimaan tulevan hallituksensa ohjelmaa. Lokakuun 23. päivän aamuna Geza Losonczyn asunnossa pidetyssä salaisessa istunnossa, johon Imre Nagyn ohella osallistuivat Miklos Gimes, Miklos Vasarhely, Ferenc Janossy ja Sandor Haraszti laadittiin tulevan hallituksen jäsenten luettelo. Sille salaliittolaiset aikoivat luovuttaa vallan senjälkeen, kun Unkarin lailinen hallitus on väkivalloin kaadettu. Salaiseen luetteloon liitti Imre Nagy oman nimensä pääministeriksi ja muut salkut jaettiin salaliittolaisten kesken.

BUDAPESTIN POLIISIPÄÄLLIKKÖ JOHTI KAPINAA!

Samanaikaisesti mielenosoituksen kanssa toimeenpantavaa meteliä välittömästi johtamaan valittiin eri keskuksia.

Esimerkiksi Budapestissa sen päämajana oli poliisihallinto.

Sandor Kopacy käytti väärin asemaansa poliisipäällikkönä ja johti harhaan alaisiaan toteuttamaan maanalaisen keskuksen määräämiä tehtäviä. Jotta olisi voitu aseistaa kansandemokratialle vihamieliset ainekset ja samalla hajoittaa sosialismin asialle uskolliset voimat hän antoi alaisilleen piirihallinnoille määräyksen olla vastustamatta metelin toimeenpanijoita, vaan päinvastoin antaa heille aseensa ja poliisiasemat. Täten luovutti Sandor Kopacy, metelöitsijöille yli 20.000 tuliasetta poliisin varastoista.

PETOS ARMEIJASSA — TOIMILUPA FASISTEILLEKIN

Kiinteässä yhteistoiminnassa edellämainitun keskuksen kanssa oli lokakuun 24. päivänä 1956 muodostettu apukeskus, jonka jäseninä olivat Geza Losonczy, Ferenc Donath ja Ferenc Janossy. Sen tehtävänä oli erikoisesti johtaa armeijan riveissä tapahtuvaa myyräntyötä ja se luovutti samalla säännöllisesti kapinallisille kansantasavaltaa suojelevien asevoimien taistelusuunnitelmat.

Jo kauan ennen lokakuun kapinaa ottivat Imre Nagy ja hänen rikoskumppaninsa salaisen yhteyden porvariston vallan palauttamisen kannattajiin ja neuvottelivat heidän kanssaan. He solmivat näiden kanssa liiton anastaakseen väkivalloin vallan.

Niinpä Geza Losonczy ja Sandor Haraszti sopivat jo vuoden 1956 heinäkuussa henkilökohtaisesti ja myöhemmin Istvan Erdsin välityksellä Anna Kethlyn kanssa siitä, että hän tulee osallistumaan muodostettavaan Imre Nagyn hallitukseen. Joulukuussa 1955 oli Imre Nagy jo päättänyt pystyttää uudelleen vanhat ns. "kokoomuksen" puolueet ja muodostaa yhdessä niiden kanssa hallituksen. Hän meni kuitenkin huomattavasti pidemmälle päästessään vastavallankumouksen voimiin nojaten sekä väkivallan ja petoksen keinoin pääministerin paikalle.

Mistään rajoista piittaamatta hän antoi vastavallankumouksen muutaman päivän kuluessa tilaisuuden muodostaa perustuslakia loukaten 70 erilaista puoluetta ja järjestöä, joiden joukossa oli useita rauhansopimuksen mukaisesti kiellettyjä fasistisia puolueita, mm. Györin kaupungissa nuoliristipuolueen.

LIITTO MAANKAVALTAJIEN KANSSA

Turvatakseen valtansa Imre Nagyn salaliittolaisryhmä solmi liiton muiden ryhmien kanssa aina äärimmäiseen taantumukseen asti. Se antoi jopa laillisen tuomion saaneen kardinaali Mindszentyn esiintyä kansantasavaltaa vastaan. Senjälkeen, kun Imre Nagyn ryhmä oli Zoltan Tildyn välityksellä päässyt sopimukseen Mindszentyn kanssa esitti Nagy marraskuun 3. päivänä radiossa kapitalismin palauttamisen ohjelman.

Rikoskumppaneineen solmi Imre Nagy sopimuksen myös maasta paenneiden unkarilaisten fasistien kanssa, jotka ovat aritautuneet imperialismin palvelukseen. Osoituksena sellaisesta on ns. Kansalliskomitean puheenjohtajan Bela Vargan lokakuun 28. päivänä esittämä lausunto, jossa hän huomauttaa "komitean jäsenten pitävän jatkuvaa yhteyttä Unkarin kapinan johtajiin".

Heti sen jälkeen sopi Zoltan Tildy puhelimitse Ferenc Nagyn kanssa, joka oli saapunut Wieniin tukeakseen vastavallankumousta, että maanpakolaiset tukevat Imre Nagyn hallitusta.

LAILLISTEN ELIMIEN HAJOITTAMINEN

Pääministerinä ollessaan Imre Nagy syrjäytti valansa rikkoen valtion johdosta sen perustuslailliset elimet, kansalliskokouksen, kansantasavallan puhemiehistön ja hallitus muodosti laittomasti, itsenäisenä elimenä ns. kabinetin. Se oli jo silloin kokoonpantu siten, että siinä olivat vallitsevina taantumukselliset, vaikka Imre Nagy ottikin siihen silmänlumeeksi mukaan henkilöitä, jotka olivat uskollisia sosialismille.

Kun salaliittolaiset olivat hajoittaneet kansantasavallan keskushallinnon he ryhtyivät paikallishallinnon elinten tuhoamiseen. He hajoittivat paikallisneuvostot, taloushallinnon elimet ja korvasivat ne ns. "vallankumouskomiteoilla", jotka oli muodostettu etupäässä porvarillisista ja fasistisista aineksista, sekä ns. "työläisneuvostoilla", joiden tarkoituksena oli sokaista työväenluokkaa.

VALKOISEN TERRORIN HIRMUTYÖT

Petoksellisella myyräntyöllään Imre Nagy ja hänen rikoskumppaninsa saivat aikaan tulenlopettamiskäskyn ja he lamauttivat loppujen lopuksi kansantasavaltaa suojelevat asevoimat. Samaan aikaan he järjestivät ja aseistivat kapinallisten vastavallankumouksellisia voimia. Ns. kansalliseen suojelupoliisiin he keräsivät kansanvastaisia voimia ja sotarikollisia, jotka oli päästetty vankiloista sekä kaikkia muita mah-

(Jatkuu sivulla 6)

PÄIVÄN PAKINA

Mitähän siellä hallituksessa hommataan?

Silläkin uhalla, että meitä voitaisiin viitata sormella ja sanoa kroonilliseksi arvostelijaksi, vieläpä niinkuin arvoa alentavassa mielessä, emme malta olla kajoamatta vähän hallituksemme viimeaikaisiin menetelmiin.

Niin juuri, hallituksemme, saman hallituksen, joka tässä äskettäin ääntämme kalastaessaan liiverteli niin kauniisti ja lupasi valituksi tultuaan järjestää meille yhdeksän hyvää ja kahdeksan kaunista.

Kun porvarienkin välillä syntyy aina jonkinlaista puolueiden välistä kinaa, niin siinä paljastuu sellaistakin, joka ei suinkaan ole vallassaolevan porvarihallituksen kunnialle ja maineelle eduksi. Sellaista se kateus teettää.

Kun hallituksessa on tällä kertaa konservatiivit, niin toiset liberaalipuolueessa olevat porvarit suomivat näitä antaen köyhänkin kansan lukea julkisen sanan palstoilla vähän sitäkin, jota olemme jo kauan epäilleet tapahtuvan.

Liberaalinen parlamenttijäsen William Benedickson huomioi alahuoneessa viime viikolla, että juuri muutamia tunteja ennen liittohallituksen budjetin esittämistä tapahtui Toronton osakepörssissä suurta kauppaa Page-Hersey-yhtiön osakkeissa. Samalla hinta kohosi huomattavasti. Budjetissa ilmoitettiin sitten muutamia tunteja myöhemmin, että Canada korottaa huomattavassa määrässä teräsputkien suojelustullia. Page-Hersey on Canadan suurin teräsputkien tuottaja.

Kun porvarienkin välillä syntyy aina jonkinlaista puolueiden välistä kinaa, niin siinä paljastuu sellaistakin, joka ei suinkaan ole vallassaolevan porvarihallituksen kunnialle ja maineelle eduksi. Sellaista se kateus teettää.

Näin tapahtui siitä huolimatta, että budjetin pitäisi olla ehdottomasti salainen ennen sen julkiseksi tekemistä parlamentin alahuoneessa. Lieneeköhän mahdollista, että jotkut hallitusherrain ystävät olivat saaneet etukäteen tietää mitä budjetissa tullaan esittämään?

Toronton pörssissä 6,000 Page-Herseyn osaketta vaihtoi käsiä tiistaina ja niiden hinta kohosi $2.37:llä.

Emmekä olisi saaneet tietää sitäkään, että pääministeri Diefenbaker ei sallinut Canadan taloudellisista toiveista laaditun raportin julkiseksi antamista ellei oppositiossa olevat liberaalit ryhtyneet kostotoimenpiteenä vaatimaan sitä.

Asia oli siten, että kun liberaalit olivat vallassa he eivät tehneet julkiseksi tätä samaa, aikaisemmalta vuodelta laadittua raporttia. Nyt kun konservatiivit ovat vallassa ei liberaalien sisu antanut periksi, vaan oli vaadittava raportin julkiseksi tekemistä. Kosto on suloista!

Itse puolestamme emme näe mitään vikaa siinä, että raportit olisikin tehty julkiseksi. Sittenhän maamme hallitus olisi laskenut korttinsa pöydälle ja selostanut meille tavallisille kadun miehille, että tilanne on todella sellainen, jotta se kaipaa pikaista korjaamista tai muussa tapauksessa voisimme joutua maamme taloudellisen aseman kanssa yhä pulmallisempaan tilanteeseen. Sellainen asiaintuntijain laatima selostus voisi antaa viitteitä siitä mitä tulisi tehdä sen "nurkan takana" olevan hyvän ajan saavuttamiseksi.

Mutta epäilevänä Tuomaana olemme sitä mieltä, että hallitusherroillamme on koira haudattuna kun he kieltäytyvät tällaisten selostuksien antamisesta kaikkien valitsijain tietoon.

On hyvin mahdollista, että kun kansamme tiedossa olisi kaikki seikat, jotka viittaisivat erittäin vakavaan työttömyyteen, niin hallitusherrain asema kävisi yhä tukalammaksi kun olisi vaikea seurata nykyistä suurpääoman etujen kannattamista.

Ja vaikka epäilemättäkin näitä paljastuksia tapahtuu puolue-etujen tavoittelumielessä, niin olemme mielissämme, että ne suovat meille silloin tällöin pienen tilaisuuden arvostella, niitä ihmisiä, jotka mielestämme ovat syypäitä siihen, että maassamme on vakava työttömyystilanne, joka ammattiyhdistysmiesten ennustelujen mukaan voi ensi talveen mennessä kehittyä vieläkin vakavammaksi.

Valitamme vain sitä, että kun tulee tosi eteen niin silloin samoin liberaalit kuin konservatiivitkin ovat samaa maata kuin maalarin housut. Niin sitä kävi viime viikollakin kun parlamentti hyväksyi maamme suvereenisuutta vahingoittavan Yhdysvaltain ja Canadan välillä solmitun sopimuksen yhteisestä Yhdysvalloissa sijaitsevasta ilmapuolustuspäämajasta. Samoin kävi kun tuli kysymykseen sotahulluutta lietsovan NATO-liiton kannattaminen. Ja näitä todistuksia voisimme ladella lukemattomia.

Kyllä porvari on porvari vaikka sen voissa paistaisi! — Nemo.

Perheen nuoremmille

Rachelin isä oli ollut karhun kimpussa

Dear Setä!

Haloo tytöt ja pojat. Taas pistän kirjeen perheen nuoremmille, sillä onhan nyt hyvää aikaa. Minä olisin mennyt työhön, mutta äiti ei päästä, sanoo vaan että pollottele nyt ainakin vielä tämä kesä ja leiki kissanpoikien kanssa ja kun vesi lämpenee, niin voi uida ja ottaa aurinkoa. Hän sanoo, että pitää kerätä voimia ensi lukukaudeksi, sillä koulunkäynti on kovaa hommaa.

Me saimme kirjeen Leonard Salolta South Porcupinesta. Hän puhelee yhtä ja toista. Hän myöskin sanoi pitävänsä minun kirjeistä ja pyysi kirjoittamaan niin usein kuin suinkin mahdollista. Kyllä se lämmitti minun mieltäni. Siis kiitos kirjeestäsi Leonard.

Isä myöskin tuli käymään kotona. Hän on Alankon kuorimakämpällä. Hän kertoi kaiken menevän hyvin. Joka miehellä on konesaha. Isän saha on David Bradleyn tekoa ja hän nimittää sitä Taavetiksi. Hän sanoi ajavan niin kovaa, että Taavetilta oli alkanut tulla savua sieraimista ja suusta ja hetken kuluttua siitä oli lähtenyt henki kokonaan. Hän oli tuonut sen kämpälle, aukaissut sen ja hän oli nähnyt, että siitä oli sydän palanut ja myöskin pahat vatsahaavat. Hän oli koonnut sen ja sanonut Alankolle, että hyppää rattiin ja heti vaihtamaan se ja tuomaan sellaisen mörkön että vetää. Kolmen tunnin kuluttua hän sanoi olleensa taas metsässä ja puut olivat alkaneet kaatua.

Muuten hän sanoi kaiken menevän hyvin. Alanko pitää heistä hyvän huolen. Hän tuo sinne tuoreet kinkut ja paistit ja Linda keittää ja paistaa niin että on hyvä olla. Kokkikämpän vieressä on pieni ruoansäilytyshuone ja Linda aukaisi ikkunan, jossa oli myöskin juustokangas ettei kärpäset pääse sisälle. Mutta Reino, Lindan mies, oli yöllä kuullut outoa ääntä. Kun hän oli noussut ylös ja tullut kokkikämppään, niin hän oli huomannut karhun seisovan ikkunan takana, kämmen sisäpuolella juuri ottamassa piirakkalautasta. Silloin Reino oli ottanut leipäveitsen ja lyönyt karhua kynsille. Silloin karhu oli suuttunut ja heittänyt piirakan vasten Reinon kasvoja ja lähtenyt.

Seuraavana päivänä isä oli ollut juuri työtouhussa kun metästä oli alkanut kuulua liikettä. Samassa hän huomasi karhun tulevan häntä kohti. Isällä oli myös limonaadipullo matkassaan, josta hän oli silloin tällöin ottanut ryypyn. Karhu oli heti siepannut sen ja kävellyt kirveen luokse, missä se oli sievästi lyönyt pullon kaulan poikki, noussut kahdelle jalalle, tyhjentänyt pullon ja kävellyt metsään.

Isä sanoi, että kyllä hänen pisti vihaksi, mutta ei voinut mitään. Kahden päivän päästä karhu oli tullut uudestaan ja kierrellyt ja nuuskinut kaikki paikat. Isä sanoi, että kyllä hänellä oli pullo, mutta karhu ei ollut löytänyt sitä ja silloin se oli suuttunut, noussut kahdelle jalalle, murissut ja tullut isää kohti. Silloin oli isä pannut sahansa käyntiin ja pitänyt sitä käsissään. Silloin karhu oli tehnyt tulisen hyökkäyksen ja samassa isä oli oikaissut sahan kohti karhua ja painanut liipasinta. Karhu oli siepannut sahaan kiinni ja vetänyt itseään kohti. Niin oli 18 tuuman terä painunut karhun rinnasta sisään. Isä sanoi, että kyllä se oli vallan kauheaa. Veri oli lentänyt niin, että hänkin oli veressä aivan yltympäri. Pahinta oli se, että ei ollut vettä, jotta olisi voinut pestä.

Isä sanoi, että olivat säikähtäneet kovasti. Luulivat, että hän oli loukkaantunut. Hän sanoi kämpällä olevan myös yhden afrikkalaisen neekerin, joka oli myöskin säikähtynyt niin pahoin, että oli muuttunut valkoiseksi. Isä sanoo, että hän on ensimmäinen valkoinen neekeri, jonka hän on koskaan tavannut. Silloin äiti sanoi, että sinä va lehtelet. Isä vain tuumi, että ajattele nyt hyvä ihminen, en suinkaan minä nyt ole tullut kotiin valehtelemaan.

Muuten minä säälin isää. Hän on laihtunut niin, että niskakin muistuttaa kaksipiippuisen haulikon piippua. Mutta hän sanoi, ettei häntä tarvitse surra. Kun hän talven taas viettää hyvää aikaa niin kyllä hän taas kostuu ja hän lisäsi, että jos hän ensikeväänä elää ja Alankolla on kuorimakämppä, niin sitten hän vasta tekee oikein raa'an hyökkäyksen.

Siis hyökkäysterveisin,

RACHEL JUNNILA,
Tarzwell, Ont.

Toimittajasetä juttelee

Haloo tytöt ja pojat!

Viime viikolla kävi onnettomasti. Kun ei saapunut yhtä ainoata lasten kirjettä, niin ei Setäkään päässyt pakinoimaan. Nyt, onneksi, saapui kirje Rachelilta, joten Setäkin pääsi taas kirjoittamaan. Kiitos kovasti kirjeestäsi, Rachel. Ja kyllähän Rachelilla on taas hauskaa kerrottavaa, jonka kaikkien lasten kannattaa lukea, vaikka se onkin suomen kielellä kirjoitettu.

Mutta mistäs Setä nyt puhuisi? Jaa, mutta kouluthan päättyvät kuluvan viikon lopulla ja sehän on a jankohtainen aihe mistä kaikki lapset tällä kertaa puhuvat.

Setä toivoo hartaasti, että kaikki lapset pääsevät siirtymään seuraa valle luokalle, sillä koulun käynti on tärkeätä, koska tietoja on varsin vaikea hankkia muita teitä ja aina korkeimmilla luokilla saa enemmän tietoja. Mutta seuraavalle luokalle pääseminen edellyttää sitä, että tiedot jäävät muistiin. Ellei ole niin menetelty vuoden kuluessa, niin eräät lapset joutuvat ensi vuonna toistamaan samat läksyt kuin kuluneen lukukauden aikana. Niinhän toisinaan tapahtuu, mutta Setä ainakin toivoo, että kaikki lapset pääsevät seuraavalle luokalle.

Kesälomien aikana onkin kaikenlaista hauskaa, sillä kaunis kesä vallitsee silloin ja lapset saavat olla suurimman osan päivästä ulkona. Farmeilla ja pikkukylissä asuvat lapset ovat silloin varsin onnellisessa asemassa, sillä he pääsevät ulos luonnon pariin ja uimaan. Kaupunkilaiset eivät voi niin helposti päästä nauttimaan luonnosta, mutta esimerkiksi Torontossa lapset pääsevät Tarmolan lastenleirille ja samoin täällä Sudburyssa on todennäköisesti Työn Puistosssa lastenleiri. Setä ainakin toivoo, että kaikki lapset pääsevät ainakin viikoksi kesäleirille.— Toimittajasetä.

Indonesialle tarjottu öljysopimusta

Jakarta. — Canadalais-amerikkalainen öljy-yhtiö on tarjonnut Indonesialle sopimusta kehittää Sumatralla olevia öljykenttiä sillä perustalla, että tulot pannaan puoliksi kahtia, tiedoitettiin täällä viikon vaihteessa.

Jos tarjouksen tehnyt Asamera Oil of Canada saa sopimuksen aikaan, niin se on ensimmäinen laatuaan Indonesian hallituksen kanssa senjälkeen kun Indonesia sai itsenäisyyden v. 1950.

KIRJOJEN Alennusmyynti

Hinnat laskettu 25%--50% asti

Joitakin tässä mainittuja kirjoja on varastossamme vain rajoitettu määrä, joten kiirehtikää tilaustanne ennen kuin ne loppuvat.

ODETTE JOYEUX:
LIIAN KAUNIS MORSIAN
251 SIVUA HINTA SID. $3.50 — ALENNETTU HINTA $2.60

Ranskassa viime aikoina kirjallista mainetta ja suuren yleisön suosiota runsain mitoin niittäneen naiskirjailijan Odette Joyeux'in "Liian kaunis morsian" on samalla kertaa humoristinen, runollinen ja elämänviisas romaani ihaillun mannekiinityön elämän kahdesta ratkaisevasta päivästä.

W. SOMERSET MAUGHAM:
ELÄMÄLTÄ SE MAISTUI
233 SIVUA HINTA SID. $3.35 — ALENNETTU HINTA $2.50

Kirjailija Alroy Kear palaa halusta kirjoittaa kauniin ja ihanteellisen elämäkerran kuolleesta virkaveljestään tämän hyveellisen lesken toiveiden mukaisesti. Kear pyytää hyvää ystävänsä Willie Ashendeniä kertomaan muistojaan niiltä ajoilta, jolloin hän tutustui kirjailija Driffieldiin tämän vietteässä onnellista elämää ensimmäisen vaimonsa kanssa. Pyyntö Driffieldin luona, iloiset kutsut, erilaisiin seurapiireihin kuuluvat ihmiset, ihmeräperäiset tuttavuudet, riehakkaat kolttoset ja houkuttelevan Rosie-rouvan monet ihailijat.

Romaani on Maughamin tuotannon parhaimpia ja merkityksellisimpiä teoksia, jota tuntijat ovat vaatimalla vaatineet julkaistavaksi myös suomenkielellä.

MARTTA HAATANEN:
ILTARUSKO
170 SIVUA HINTA SID. $2.50 — ALENNETTU HINTA $1.90

Martta Haatasen uuden romaanin ympäristönä on pohjoinen kirkonkylä ja sen arkisen aherruksen keskipiste, sahalaitos, jonka vaiheilla myös teoksen tapahtumat pyyttelevät. Ester, romaanin päähenkilö, on sahan entisen isännöitsijän nuori leski; hänen miehensä isä on sen perustaja, ja Ester itse, leskeksi jäätyään, joutuu palaamaan sinne saman työpöydän ääreen, jonka hän kolmetoista vuotta aikaisemmin oli nuorena morsiamena jättänyt.

Sloan Wilson: HARMAAPUKUINEN MIES
282 SIVUA HINTA SID. $4.20 — ALENNETTU HINTA $3.20

Sloan Wilsonin menestysromaani HARMAAPUKUINEN MIES kertoo 34-vuotiaasta amerikkalaisesta Thomas Rathista, hänen perheestään, työstään ja ajatuksistaan. Tom Rath työskentelee New Yorkin keskustassa erään säätiön palveluksessa ja etsii uutta toimea saadakseen paremman palkan. Joka ilta hän palaa samalla junalla Connecticutin esikaupunkiin ja hänen sievä vaimonsa Betsy ja heidän kolme lastaan odottavat häntä asemalla.

Joskus Tom muistelee sodanaikaista elämäänsä, jossa Betsyllä ei ole mitään osuutta, ja Marisa, kaunista italialaistyttöä, jonka kanssa hän on viettänyt elämänsä onnellisimmat kuukaudet.

Richard Hughes: RAJUMYRSKY JAMAIKASSA
225 SIVUA HINTA SID. $4.25 — ALENNETTU HINTA $2.95

Romaani kertoo Jamaikassa asuttavan englantilaisen perheen lasten elämästä mitä merkillisimmissä olosuhteissa, viime vuosisadan lopulla. Lapset nauttivat villistä ja huolettomasta elämästään trooppisissa, mutta vaarallisen rajumyrskyn pelästyttämät vanhemmat päättävät lähettää heidät Englantiin kouluun. Matkan varrella meriroistot ryöstävät laivan ja saavat — vasten tahtoaan — lapset vangeikseen.

"Thaliltava romaani, eloisa, jännittävä, herkullinen ja sukkela. Merkillisyys ei silnä ole koskaan liioiteltua; kerrontaa on yhtä asiallista kuin lumoavaakin." — Cyril Connolly.

Pearl S. Buck: LAPSI JOKA EI VARTU
72 SIVUA HINTA SID. $2.25 — ALENNETTU HINTA $1.70

lapsi, joka ei milloinkaan tule kehittymään normaalisti, on Pearl S. Buckin oma, hänen ainoa oma lapsensa. Tytär syntyi kirjailijan nuoruusvuosina Kiinassa, ja vasta hänen ollessaan kolmivuotias kauhea totuus hiljalleen selvisi äidille. Alkoi vaellus lääkärin luota toisen luo, kuluttava avun etsintä, joka päättyi vasta viimeisen toivonkipinän sammuttua. Silloin oli pakko katsoa totuutta suoraan silmiin, unohtaa kaikki lapseen kohdistuva luonnollinen tunnuselämä ja yrittää tehdä hänet onnelliseksi sijoittamalla hänet sopivaan, ystävälliseen ja vapaaseen ympäristöön.

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

CLUB news

Action in Toronto

We were quite happy to read last week in the Finnish section of our paper that the Yritys boys have really been getting down to business as far as the Tarmola track and jumping pits are concerned. According to the source of information there was quite a gang of the younger generation busily engaged in conditioning the field the other Sunday. Actually, we were hoping that one of them would drop us a line during the following week, so that we could have had a news item on it in this section of the paper. But, it has not arrived, so we must assume that the blisters and calouses are still under active medical care.

Most of our readers are quite familiar with Tarmola, because it has played host to countless sports meets and music festivals. It has always been a popular place for the younger generation in Toronto, because ordinarily you would have to travel close to a hundred miles to get into the tourist areas, while Tarmola is barely 20 miles from most parts of the city and is provided with bus service.

Tarmola, of course, is a fine example of what can be achieved when a larger group of people collectively set their minds to accomplishing a common goal.

It boasts overnight cabins that will probably accommodate well over a hundred people, a first class steambath, a modern restaurant and very good sports facilities as well as an open air dance pavilion. All these facilities, plus the people who use them can spell only one thing; there is always lots of fun at Tarmola!

The reason we were so interested in reading about the ambitious gang at Tarmola busily engaged in fixing the field is because the last few years interest in track and field has been somewhat lagging in Toronto and the Yritys has slipped badly from a former first place club to one which has barely won a point during the last couple of sports meets.

Now it would seem, we can expect that there is considerable improvement and that the club will be well represented in Port Arthur August 2—3, when the annual championships of the Sports Federation will be decided. Who knows, they may even capture the brand new Arnold Manty Total Points Trophy, which has been donated to replace the one that Speed captured for good last year.

Sudbury has also been pretty quiet about preparations, but silence does not mean inactivity. As a matter of fact there is every reason to expect that the Alerts track and field team will be much stronger than last year, because there are more participants and everybody is busy training to get into the best possible shape for Port Arthur.

If the same is true with the other centres, we can certainly expect to see keen competition in Port Arthur when the big day finally rolls around. Who knows, maybe there will even be competitors from the west.

We would still like to remind you that those going to the festival via special train have to buy their tickets well in advance, so don't slip up on it. Young people who will not be participating in the festival will also be able to take advantage of the reduced fares, so make sure you turn in your reservation in good time to members of the local committee.

KILPAILUKUTSU

Täten kutsumme kaikkia urheilijoita osallistumaan v.- ja u.-seura Iskun toimesta järjestämään rataja kenttäurheilukilpailuihin heinäkuun 13 pnä alkaen kello 1 ip. Iskun kentällä.

Kilpailut ovat avoimet kaikille ja voittajille jaetaan palkintoja eri sarjoissa.

Osallistumisesta tulee ilmoittaa seuran sihteerille joko kirjeellisesti taikka henkilökohtaisesti tunti ennen kilpailun alkamista.

Kilpailuohjelma: Miesten yleinen sarja 4-ottelu: 100 yd., pituus- ja korkeushyppy sekä kuula. Kolmelle parhaalla palkinnot.

Kussakin seuraavassa lajissa jaetaan kaksi palkintoa: kolmiloikka, kiekko, moukari, 400 m. ja 2 mailin juoksut.

Naisten 4-ottelu: 100 yd., pituus- ja korkeushyppy sekä kuula. Tässä lajissa jaetaan kolme palkintoa.

Ikämiesten 3-ottelu: 100 yd., pituushyppy ja kuula. Jaetaan 3 palkintoa.

Poikien alle 15 v. ja 18 v. 4-ottelu: 100 yd., pituus- ja korkeushyppy sekä kuula. Kummassakin sarjassa jaetaan kolme palkintoa.

Tytöille alle 16 v. 4-ottelu: 60 m., pituus- ja korkeushyppy sekä kuula. Jaetaan kolme palkintoa.

Seurojen taikka joukkojen välinen 4x100 m. viesti. Voittajajoukkueen kaikki osanottajat saavat palkinnon.

Toivoen runsasta osanottoa:

V.- ja u.-seura ISKU
SAM PUKKALA, puheenjohtaja
AHTI VESTERBACK, sihteeri
Os. 468 Merrill St. Port Arthur, Ont.

Juhannusjuhlat veti yleisöä Tarmolaan

Toronto. — Juhannus on mennyt, mutta monelta se jäi huomioimatta kun eivät saapuneet Tarmolaan mahtaviin juhannustansseihin, missä Unto ja Kauko lauloivat ja soittivat. Kyllä ne pojat saivat aplodia ja kyllä he sen ansaitsivatkin.

Ensi lauantaina on tilaisuus jatkaa samaa lystiä, joten menemme sinne suurin joukoin ja eihän löydy sen sopivampaa paikkaa koko kesän mittaan eikä parempia soittajiakaan löydy.

Ihmiset muisti vielä tulla sunnuntaina varsinaiseen juhannusjuhlaan ja vieraita tuli Yhdysvalloista saakka. Olin vähältä unohtaa, että siellä oli vieraita Suomesta saakka. Tarmolassa olikin hyvästi väkeä ja tervetuloa toistenkin.

Pian tulee pikku urheilu- ja laulujuhla. Se pidetään heinäkuun 5—6 päivinä. Silloin on taas paljon katsomista ja kuulemista. — N.

Suuri työväenjuhla Palermossa elokuussa

Toronto. — Metro Toronton Labor Festival-komitea tiedoittaa, että sen toimesta järjestetään Palermon kesänviettopaikalle suuri työväenjuhla elokuun 17 pnä.

Kansainvälistä makua näille juhlille on lisätty sillä unkarilaisten, ukrainalaisten, jugoslavialaisten, määriläisten ja juutalaisten herkkuruokien lisäksi nyt valmistetaan kiinalaisia ja italialaisia herkkusyömisiä.

Tilaisuudessa pidetään juoksukilpailut sekä nuorille että vanhoille.

Konserttiohjelma tulee entistä värikkäämmäksi.

Parkway Bakers
PUHELIN EM. 3-7676
290 Queen St. W. Toronto, Ont.
ONNI TEEVO

Joseph P. Thompson
HAUTAUSTOIMISTO
132 Carlton St., Toronto, Ontario
Puhelin WA. 1-3971 tai WA. 1-1793

Ron Ayriss
FLORIST
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin MA. 2918
695 BAYVIEW AVENUE
(Lähellä Eglintonia)
TORONTO, ONT.

STAR GARAGE Suomalainen Autokorjaamo, 371 Spadina Ave., (1 katu alapuolella College St.) tekee kaikki autoissanne ilmiytyvät korjaukset takuulla ja edullisimmin. Kysykää hintojamme ja tehkää alkatilauksenne, puhelin EM. 8-7575, kotiin WA. 3-6397, Toronto, Ont.

— Karaatti on kullan ja jalokivien punnitsemiseen käytetty painomitta, n. 200 mg.

William Aalto kuollut -- sortui syövän uhrina

New York.— Bill Aalto, yksi niistä suomalaisista, jotka menivät vapaaehtoisina taistelemaan Espanjan tasavallan armeijaan silloin kun fasistikenraali Francon laumat Hitlerin ja Mussolinin avustamina ryhtyivät kukistamaan laillisesti valittua hallitusta, kuoli täällä syöpään.

Bill Aalto kohosi Espanjassa kapteenin arvoon. Lojalistihallitus julkaisi hänestä erikoisen kirjasen, jossa ylistettiin hänen urheuttaan ja sissisodan johtajana taitoaan. Kun hän palasi takaisin Espanjasta, julkaisi New York Times huomattavan uutisen hänestä etusivullaan kahden palstan otsikolla. Sellaista huomiota saavat maamme johtavan lehden taholta vain valitut henkilöt. Uutisessa laajasti selostettiin Aallon toimintaa sissijoukon johtajana.

Toisen maailmansodan aikana Aalto toimi Yhdysvaltain armeijassa sissisotataktiikan opettajana. Opettaessaan kranaatinheittoa viallinen kranaatti räjähti hänen kädessään ja vei häneltä käden pois olkapäätä myöten.

Demokratiaa arvostavat ja kunnioittavat Amerikan suomalaiset tuntevat syvällistä murhetta parhaassa miehuuden iässä poistuneen taistelijan paarien ääressä.

Kalle Latva kuollut syövän murtamana

Toronto. — Kalle Latva joutui sairaalaan noin kuusi viikkoa sitten pienen poltteen johdosta, joka häntä vaivasi, jos hän söi tai joi. Sairaalassa tutkimuksen ja tarkastuksen perusteella todettiin, että hänen rinnassaan aina vatsalaukkua myöten, on syöpä tehnyt tuhoaan, joka sulkee ruoan ja juoman pääsemästä vatsaan ja synnyttää voimakkaita polteita.

Kumminkin he tekivät leikkauksen toivossa, että se jotakin auttaisi. Toive oli kuitenkin turha, syöpä oli niin laajalle levinnyt, että sitä oli mahdoton poistaa. Kalle kärsi ja kesti lähes viisi viikkoa. Kesäkuun 22 päivänä aamulla varhain tuli sairaalasta tieto Kallen vaimolle Tyynelle, että Kallen elämä on sammunut.

Kallen hautauksen toimittaa Thompson hautaan-toimitus liike. Kalle oli siellä ystävien ja toverien nähtävänä 132 Carlton St. Hautausseremonit toimitettiin keskiviikkona kesäkuun 25 pnä kello yksi je sen jälkeen surusaattue lähti hautausmaalle.

• • •

C. S. J:n Toronton osaston heinäkuun kuukausikokous pidetään heinäkuun 7 pnä maanantai-iltana alkaen kello kahdeksan. Saapukaa joukolla vanhat ja tuokaa uusia jäseniä tullessanne. Monia päätettävissä olevia asioita on ratkaistavissa.

• • •

T. T. C:n Bussi-liikenne lopetettiin Westonista Woodbridgeen, sunnuntaisin. Siis ne Tarmolan vierailijat, jotka ovat käyttäneet tätä bussia, Tarmolaan matkustaessa, huomioivat nyt tämän ja koettavat järjestää kyytinsä yksilöiden autoissa. — J. L.

Heikki Mäki saatettu haudan lepoon Finlandissa

Finland, Ont. — On kulunut jo pitkä aika siitä kun Vapauden palstoilla on ollut Finlandista yhtään riviä. Näinollen päätin piirtää muutaman rivin tämän paikkakunnan tapahtumista.

Järjestötoiminta täällä on ollut hiljaista, sillä vanhemmat jäsenemme käyvät yhä harvalukuisemmaksi.

T. k. 4 päivänä tääflä saatettiin yksi vanhimmista jäsenistämme sinne mistä ei ole paluu tietä. Olen kuullut, että Henry Mäki on ollut CSJn Finlandin osaston jäsen sen perustamisesta lähtien.

Hautajaiset toimitettiin haalilta, jonne oli saapunut sukulaiset ja tuttavat jättämään Henrylle viimeiset jäähyväisensä. Hautaantoimituksen jälkeen tarjottiin kaikille kahyit.

Niin se käy, että joukkomme aina pienenee eikä nuorista tule seuraajiamme. Minusta näyttää siltä, että monessakaan perheessä ei anne-

Englanninkielen opiskelunurkka

(Yhdestoista viikko — leikatkaa irti)

Tämän osaston tarkoituksena on opettaa sitä haluaville vuoden mittaan tuhatkunta sanaa, jotka riittävät jokapäivaisen englannin puhumiseen, jopa kirjoittamiseenkin. Ainoana edellytyksenä on se, että opiskelija todella oppii niin lausumaan kuin kirjoittamaankin tässä nurkassa opetettavat sanat ja tekee sen lisäksi tarpeellisia huomioita sanojen käyttöön nähden. Lausumiseen nähden on paras tehdä havaintoja englanninkielisten lausunnan suhteen sillä erinäiset oppikirjat eivät anna siinä suhteessa tarkoin yhdenmukaisia ohjeita.

Oppikaa lausumaan, kirjoittamaan ja käyttelemään noin kolme sanaa päivässä. Se ei ole suuri urakka. Siihen tarvitaan ainoastaan hiukan suomalaista sisua.

MITA OLISI KERRATTAVA?

Kymmenenteen läksyyn päästyä oli tässä nurkassa esitetty opittavaksi kaikkiaan 373 sanaa. Jos opiskelijat ovat oppineet ja painaneet muistiinsa kaiken mikä on esitetty, ovat he päässeet jo aika pitkälle opinnoissaan. Olemme oppineet jo enemmän kuin kolme sanaa päivässä, Se on ollut tarpeellista siitä syystä, että myöhemmin jää uusien sanojen oppiminen taka-alalle kun on tutustuttava entistä enemmän opittujen sanojen käyttämiseen mahdollisimman tehokkaalla ja monipuolisella tavalla.

Ellette ole vielä oppineet hallitsemaan ja käyttelemään englanninkielen kirjaimia ja lukusanoja, on harjoituksia jatkettava siihen saakka kunnes olette niiden herra kaikessa suhteessa. Mikäli aakkoset ovat kysymyksessä, on ne opittava aakkosjärjestyksessä.

Samoin on opittava lukusanat niin perusteellisesti, että kykenette sanomaan miten suuren luvun tahansa. Myöskin järjestysluvut on opittava perusteellisesti.

Haluamme yhä edelleen korostaa sitä tosiasiaa, että kieltä ei voi oppia kunnollisesti mekaanisella tavalla ja pelkästään siten että luette sitä vain itsellenne. Käytännöllinen harjoitus on välttämätöntä. Ellei teillä ole tilaisuutta yrittää englanninkielistä keskustelua niin yrittäkää puhua yksinänne, sitä parempi mitä enemmän.

Jatkamme siis opiskeluamme suomalaisella sitkeydellä. Kyllä siitä hyvä tulee kun vaan sisua riittää!

Edelleen on tärkeätä, että hallitsette viikon päivien ja kuukausien nimet — ja kaiken lisäksi oikeassa järjestyksessä.

Kerratkaa ja tankatkaa niitä päähän kunnes olette varmat, että muistatte ne ikuisesti.

LAATUSANOJEN KÄYTÖSTA

Edellisessä läksyssä kiinnitettiin huomio laatusanoihin ja niiden vertailuasteisiin er ja est päätteiden sekä more ja most sanojen avulla. Koska näiden lisäksi on lukuisia muita laatusanojen epäsäännöllisiä vertailumuotoja niin tutustumme niihin tällä erää muutamien harjoitusesimerkkien avulla.

Old (ould) vanha
Older (ouldör) vanhempi
Oldest (ouldest) vanhin
Good (gud) hyvä
Better (betör) parempi
Best (best) paras
Much (matsh) paljon
More (moor) enemmän
Most (moust) eniten

VIIKON SANAT

Esitämme tässä vielä aikamoisen annoksen epäsännöllisiä verbejä opittavaksi viikon kuluessa:

Shut (shat) sulkea
Sing (sing) laulaa
Sink (sink) vaipua, upota
Sit (sit) istua
Slay (slei) tappaa
Sleep (sliip) nukkua
Sling (sling) lingota
Slink (slink) hiipiä
Smell (smel) haista
Smite (smait) iskeä, tuhota
Sow (sou) kylvää
Speak (spiik) puhua
Spend (spend) käyttää, kuluttaa
Spill (spil) läikyttää, kaataa
Spin (spin) kehrätä
Spit (spit) sylkeä
Split (split) halkaista, jakaa
Spread (spred) levittää, levitä
Spring (spring) ponnahtaa
Stand (ständ) seisoa
Steal (stiil) varastaa
Stick (stik) pistää, pysyä kiinni
Sting (sting) pistää
Strike (straik) lyödä, iskeä
Strive (straiv) yrittää, pyrkiä

Kaksi tapaturmaista kuolemaa Järvienpäässä

Port Arthur. — Viime lauantaina tapahtuneiden tapaturmain uhrina kuoli kaksi työläistä. 62 vuotias Kalle H. Antelin kuoli heti kun putosi tien käänteessä maanviljelystraktorin päältä, jossa istui työtoverinsa John Lehdon kanssa. Tapaturma tapahtui Ontario Hydron työmaalla Silver Fallsissa lauantaina iltapäivällä.

35-vuotias Ronald S. Walsh työskenteli lämmittäjänä Algrail-laivalla. Mutta hän oli maantiellä No. 17 Corget-puron lähellä ajamassa polkupyörällä kun hän syöksyi pyörän päältä ilmoitustaulua vastaan, lauantaina iltapäivällä. Hän sai pahoja vammoja aivoihin ja hänet kiiruhdettiin McKellar sairaalaan, jossa hän kuoli illalla. — ATH.

Onnittelumme Canada-päivän juhlille!
TOURTELLOT HARDWARE
COMPANY LIMITED
Puhelin 5-7381
235 Arthur St., Port Arthur, Ont.

TUNNETTU TERAPEUTTI
WM. A. STINSON
KIROPRAKTORI
ja luonnonparantaja
108 Medical Arts Bldg.
Fort William, Ont.
puhelin 3-8812
PARANTAA:
Lonkkasärkyä, selkäkipuja, Ischiasta, selkänivelvikoja, hermotulehdusta, hermosärkyä, hermojännitystä, päänsärkyä ja reumatismia.
Yrtit erikoisuutena
Erikoistun vain niiden vikojen käsittelyyn, joiden parantajana olen tunnettu.

Kaikkea rautakauppa-alaan kuuluvaa tavaraa
LANGILA HARDWARE LTD.
PUHELIN 4-3508
10 Cumberland St. N.
Port Arthur, Ontario

Milloin hyvänsä tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

Tervehdyksemme osuustoimintaväelle Canada-päivän johdosta!
THUNDER BAY CO-OP DAIRY LTD.
PORT ARTHUR, ONTARIO
Co-Op jäätkerma maistuu aina ja sopii jokaiseen ateriaan
Käyttäkää osuusmeijerin tuotteita . . . MAITOA, KERMAA, PIIMÄÄ, VOITA
SILLÄ NIIDEN LAATU TUNNETAAN PARHAAKSI KAKSOIS-KAUPUNGEISSA

Ta suomenkielen oppimiselle mitään arvoa ja niin nuoret eivät sovellu Suomalaiseen Järjestöön. Näinollen, kun vanhat kuolevat, niin suomalaisten toiminta sinänsä loppuu. — Y. K.

Parhaimmat tervehdyksemme CANADA-päivän johdosta!

CANADA PÄIVÄN
Tervehdys

Tuottajain ja Kuluttajain
OSUUSMEIJERILTÄ

JONKA LAATUTUOTTEET OVAT
YLEISESTI SUOSITTUJA

SUDBURY P & C
CO-OPERATIVE
DAIRY LIMITED
PUHELIN OS. 5-6485
231 SPRUCE STREET

Komea kympin juoksu nähtiin Leningrad--Helsinki ottelussa

Stepanov korkeutta 2.06, Kuznetsov keihästä 78.04 — Leningrad voitti ottelun melko ylivoimaisesti

Helsinki. — Kun Leningrad—Helsinki ottelua jatkettiin viime viikon keskiviikkona stadionilla, ei helsinkiläisillä ollut suuriakaan sanomisia, vaan sujuivat monet lajit enimmäkseen näytöstahtiin. Yleisö sai kuitenkin nähdä monien hyvien tulosten syntymisen ja myöskin jännittäviä kilpailuja. Parhain ja jännittävin kilpailu käytiin 10,000 metrin juoksussa, jossa Leningradin Zhukov sai kovan vastuksen Helsingin Sairasesta ja Taipaleesta. Myöskin Rahkamo onnistui kolmiloikassa kerrankin, mutta jäi silti toiseksi. Muissa lajeissa vieraat olivat ylivoimaisia, joten oikeaa kilpailua niissä ei syntynyt.

Ensimmäisenä lajina suoritettiin 400 metrin aidat. Alku näytti tasaiselta, mutta puolen matkan jälkeen saatettiin todeta, ettei helsinkiläisillä lopulta olekaan mitään sanomista. Lindbergh tosin yritti lujasti loppusuoralla tavoittaa, mutta kangistui viime metreillä. Klenin voitti ajalla 55,5.

Jo ennen ottelun alkua voitiin todeta, että kenttälajit muodostuisivat vieraiden näytöksiksi, sillä Suomen parhaita ei niissä ollut mukana. Keihäänheitossa Kuznetsov näyttikin heti alussa mallia paiskaamalla ensi kierroksella 70.42. Toisellaan hän paransi 78.04:ään mikä jäikin parhaaksi. Leningradin varamies myöskin pääsi yli 70 metrin mutta molemmat helsinkiläiset sen sijaan paljon alle.

Kuulantyönnössä nimekäs Lipsnis oli itse varmuus ja täysin vailla vastusta. Joka ainoan työnnön hän pukkasi yli 16 metriä parhaan kantaessa 16.85. Helsinkiläisistä oli paras Pekka Suvanto 14.35.

Korkeudesta odotettiin kiintoisaa kamppailua maailmanennätyskorkeuden hypänneen Juri Stepanovin ja SE-mies Eero Salmisen välillä. Tuulisessa säässä ei Salminen, joka yleensäkin "kammoaa" stadionin hyppypaikkaa, päässyt tällä kertaa kuin 195. Stepanovin selvittäessä 2 metriäkin vielä komeasti. 206 meni myös reilusti toisella. Se oli stadionin uusi ennätys. Rima korotettiin sen jälkeen peräti 5 senttiä, joka kuitenkin nyt oli liikaa.

Kari Rahkamo sai yhden ainoan hyppynsä kunnolla onnistumaan mutta se riittikin toiseen sijaan ja hyvään tulokseen 15,44 kolmiloikassa. Voittohypyn ponkaissut Viktor Kobelev on vartaloltaan ihanteellinen kolmiloikkaaja ja jaloissakin tuntui olevan oikeata räjähdysvoimaa. Miehellä on varmasti vielä mainio tulevaisuus edessään, nyt tulos oli 15.54.

VOITOITTA JUOKSUISSAKIN

200 ja 400 metriä olivat selvääkin selvemmin Ardalion Ignatjevin heiniä, vaikka mies valittelikin, ettei vielä ole päässyt kuntoon. Hänen voittoaikansa olivat 22,0 ja 47,5 Hellsten sen sijaan oli vain varjo entisestään, sillä kiloja näytti olevan vieläkin vahvasti liikaa. Loppusuoralla ei häneltä nähty tuttua kiriä, vaan jäykistyminen ja jääminen toisenkin leningradilaisen jälkeen heikohkolla ajalla 50.0.

800 metriä sen sijaan oli paljon mielenkiintoisempi ja loppusuoralla Hopeasaari suoritti hyvän työn joskaan ei parhaalle venäläiselle Tshimbaljukille mahtanutkaan mitään. Ajat 1.53,2 ja 1.54,6.

Lyhyt ja tukevarakanteinen Vladimir Jevdokimov, jota oli vaikea pitää estejuoksijana, osoitti kuitenkin radalla ,ettei koiraa karvoihin katsomista. Hän irrottautui loppukierroksella helposti kolmesta suomalaisesta voittaen ajallaan 8.58 parhaan suomalaisen Sven Laineen neljällä sekunnilla. Alussa rohkeasti johtanut Leningradin Utkin jätettiin armotta viimeiseksi nykyisin tyylisessä juoksussa.

KYMPPI ILLAN KOHOKOHTA

Kympiltä olivat jääneet pois niin Erkki Rantala kuin Olavi Aaltonenkin, mutta silti siitä muodostui suorastaan odotukset ylittävä. Ensimmäinen puolipeninkulmaa tosin oli jokseenkin yksitoikkoinen Zhukovin yksin johtaessa ja muunkin järjestyksen ollessa muuttumaton: Sairanen, Kurki, Taipale, Rumjantsev.

Kauniisti ja pitkin askelin juokseva Zhukov luovutti 5,500 metrin kohdalla johtopaikan hyväkuntoitoiselle Sairaselle, joka johtikin loppumatkan vain Kurjen parl kertaa pistäytyessä tuulta halkaisemassa. Viimeisen kierroksen alkaessa Zhukov osoitti voimansa ja nousi Sairasen rinnalle, mutta ei päässyt ohi ennen takasuoraa. Viimeiseen kaarteeseen tultiinkin lujaa peräkkäin. Vastoin odotuksia ei Taipalekaan osoittanut antautumisen merkkejä vaan taisteli joka askeella. Viimeisen suoran kolmikko juoksikin rinta rinnan leningradilaisen johtaessa vain vajaalla metrillä. Sama järjestys säilyi loppuun saakka Erkki Sairasen heittäytyessä maaliviivan yli vain aavistuksen ennen Taipaletta. Leningradilaisen voittoaika oli tasaisen ja lopussa yhä vain kiristyvän vauhdinpidon ansiosta hyvä 29.49,2. Kesän parhaat aikansa juoksivat Sairanen ja Taipale 29.49,4.

Kun viestinjuoksu lopuksi oli päättynyt, sekin Leningradin voittoon, saatettiin taululla nähdä kaupunkiottelun loppupisteet: Leningrad 143,5, Helsinki 83,5.

Olympiamestari Connollyn moukari lensi nyt 68.68

Bakersfield. — Moukarinheiton maailmanennätyksen omistaja ja olympiavoittaja Harold Connolly saavutti täällä Amerikan mestaruuskilpailuissa viime perjantaina uuden moukarinheiton maailmanennätyksen 68.68.

Aikaisempi virallisesti hyväksytty ME on Neuvostoliiton Krivonosovin nimissä, saavutettu 1956. Se on 66.38. Tätä ennätystä paremmin on heitetty neljä kertaa. Connolly 1956 Bostonissa 66.71, Krivonosov 1956 Tashkentissa 67.32 ja Connolly 1956 Los Angelesissa 68.54, sekä nyt heitetty tulos 68.68.

Pohjoismaiden ennätys on Norjan Strandlin nimissä 62.96. Ruotsin ennätyksen 60.42 omistaa Birger Asplund ja Suomen ennätyksen 60.88 Veikko Hoffren.

Dahl 2.08 korkeutta

Ljusdal. — Juhannusaattona täällä pidetyissä yleisurheilukilpailuissa saavutti Richard Dahl korkeushypyssä oman ennätyksensä 2.08. Petterson sijoittui toiseksi tasan kahden metrin tuloksella.

Suomi juhli miesten ottelussa 130-93 Eestin naiset ylivoimaisia 67.5-38.5

Suomi-Eesti yleisurheilumaaottelu suoritettiin viime perjantaina ja lauantaina Lappeenrannassa

Lappeenranta. — Juhannusaattona ja juhannuspäivänä elettiin täällä Suomi—Eesti yleisurheilumaaottelun merkeissä. Tämä toinen sodanjälkeinen Suomi—Eesti maaottelu oli saanut suuren huomion osakseen.

Suomalaiset osoittautuivat miesten ottelussa vielä tällä kertaa selvästi paremmiksi, mutta samoin olivat taas Eestin tyttäret suomalaisia parempia.

Maaottelussa tehtiin useita hyviä tuloksia. Puolella peninkulmalla R. Hankia yllätti Eestin Pärnakiven ja voitti ajalla 14.23,0. Pärnakiven aika 14.23,2. Korkeudessa Salminen oli varma ja voitti tuloksella 2.01. Kaikki toiset jäivät 1.85 tulokseen.

Pituushypyn voitti Valkama tuloksella 7.36. Toisena Ylinin 7.19. Eestiläiset Tiik ja Kitsing pääsivät 7.13 ja 7.10. Kuulantyönnössä onnistui Yrjölä viimeisellä työnnöllään voittamaan Eestin Eprenkin. Tulokset 16.02 ja 16.00. Nisula pukkasi 15.69 ja voitti Eestin Heinasten 5 sentillä.

400 metrillä Suomi sai kaksoisvoiton Rintamäen ja Helstenin ansiosta ajoin 48,8 48,9.

Ensimmäisen päivän mielenkiintoisin laji oli 5,000, sillä Pärnakivi tunnettiin hyväksi menijäksi ja hänen odotettiin antavan Rantalalle kovan vastuksen. Viimeisellä takasuoralla Pärnakivi aloitti kovan kirin, jolloin Rantala jäi, mutta Hankia kiristi Pärnakiven rinnalle. Viimeisillä metreillä Hankia sai sen verran eroa, että voitti 2 kymmenesosasekuntilla. Voittajan aika 14.23,0.

Miesten 100 metrillä sai Eesti kaksoisvoiton ja samoin Suomi 110 m. aidoissa.

Toisena päivänä ensimmäistä kertaa pitkiä aitoja kokeileva Eestin Palu voitti yllättäen matkan hyvällä ajalla 53,4. Koskelainen oli toinen miltei sekuntin jälessä.

10,000 metrillä oli Eestin Virkus omaa luokkaansa ja johtikin kilpailua alusta loppuun. Virkuksen loppuaika 29.24,6 on erinomainen, kun ottaa huomioon radan raskauden. Julin oli toinen ajalla 30.00,2.

3,000 metrin esteissä Pärnakivi löi Suomen parhaat Auerin ja Rinteenpään. Voittajan aika 9.00,4.

Keihäänheitto jäi tuloksiltaan odotettua heikommaksi, vaikka mukana oli tunnettuja heittäjiä. Sillanpään voittoheitto kantoi 70.96.

4x100 metrin viestin voitti Eesti ja pitkän viestin Suomi. Voittoajat 42,2 — 42,7 ja 3.17,2 — 3.23,4.

Naisten lajeista voitti Eesti korkeyshypyn, 100 m., keihäänheiton, 80 metrin aidat, pituushypyn, 200 m., kiekonheiton, kuulan ja 4x100 viestin. Suomi voitti 800 metrin juoksun.

Eero Salminen korkeutta 2.04

Helsinki. — Saarijärven Pullistuksen kansainvälisissä juhannuskisoissa tekaisi Eero Salminen kesän kärkituloksen 2.04. Tamperelainen Kalevi Tiirikka sijoittui toiseksi 2 metrin tuloksella.

1,500 metriä voitti Olavi Vuorisalo vakuuttavasti ajalla 3.51,3.

Seiväshypyssä E. Landström sai tuloksen 4.40. Yritys Euroopan ennätyskorkeudesta 4.54 oli onnistua.

Pituushypyn voitti J. Valkama 7.17 tuloksella.

BRASILIA JA RUOTSI LOPPUOTTELUUN

Brasilia kukisti Ranskan leikiten 5—2 ja Ruotsi Länsi-Saksan vakuuttavasti 3—1

Tukholma. — Loistavasti pelanneet brasilialaiset ja kotiyleisön tukema Ruotsin joukkue pääsivät jalkapalloilun MM-kilpailujen loppuotteluun. Viime tiistaina pelatuissa semifinaaliotteluissa Brasilia voitti Ranskan 5—2 ja Ruotsi Saksan 3—1.

42,000 katselijaa seurasi hienossa sateessa Tukholman stadionilla, kuinka brasilialaiset taiturit käsittelivät ransakalaisia kuin leikiten. Peli oli enimmäkseen näytösluontoinen ja pelattiin suurimmaksi osaksi Ranskan kenttäpuoliskolla. Brasilia teki ensimmäisen maalin pelin toisella minuutilla, jonka Ranska kuitenkin tasoitti 9 minuutilla. Sitten seurasi Brasilian maalit 39., 51., 64. ja 75. minuutilla. Ranska sai toisen maalinsa 83. minuutilla.

Ruotsi—Länsi-Saksa ottelu pelattiin Göteborgissa, missä 52,000 katsojaa sai suuremksi ilokseen nähdä Ruotsin oman joukkueen kukistavan entisen maailmanmestarijoukkueen. Ensimmäinen puoliaika päättyi 1—1. Toisella puoliajalla Saksan joukkueen tukimies Juskowiak määrättiin poistumaan kentältä ja pian sen jälkeen 38-vuotias Gunnar Gren hankki Ruotsille johtoaseman. 88 minuutilla Kurt Hamrin lisäsi Ruotsille kolmannen maalin ja siten vahvisti Ruotsin voiton.

Ruotsalaisten päästyä johtoon ei yleisön riemulla ollut rajoja. Ruotsi pääsi nyt loppuotteluun Brasiliaa vastaan. Tämä ottelu pelataan ensi sunnuntaina Tukholman stadionilla ja varmasti loppuun myydyn katsomon edessä. Nyt jo maksavat $1.40 paikat mustassa pörssissä $60.00, noin 300 kruunua. Ranska ja Länsi-Saksa ratkaisevat Göteborgissa kolmannen ja neljännen tilan kohtalon.

SUOMALAINEN
VALOKUVAAMO
tarjoaa tyydyttäyän valokuvauksen nykyaikaisilla laitteilla
NIEMI STUDIO
36 ELM ST. E., SUDBURY

TERVEHDYKSEMME
Parent Plumbing, Heating & Electric
LIMITED
PUTKITUS-, LÄMMITYS JA SÄHKÖTYÖLIIKE
110 Durham Street S. Sudbury

SPOT CHECK
TAHRAT POIS
IHMEELLISESTI!
Vahinkoita tapahtuu. Mutta kun ne tapahtuu . . . älkää olko huolissanne! Me kyllä poistamme kaikkein pahemmankin tahran talkomalla jättämättä jälkeäkään!
Olemme vaatteiden uudistamismestareita. Kokeilkaa meitä.
DELUXE CLEANERS
1123 Copper Cliff Rd. Sudbury-Gatchell
Keskikaupungilla 121 Cedar Street

CANADA
PÄIVÄN
TERVEHDYS
YSTÄVÄLLISILTÄ
AUTOHUOLTOPALVELUASEMILTA
joissa kaikki työ tehdään huolellisesti
REGENT SERVICE STATION
LORNE JA REGENT KATUJEN KULM.
SUDBURYSSA JA
BILL'S SERVICE STATION
MAANTIE 69 VARRELLA WANUPISSA
Shell laatutuotteiden asemat
BILL DEMUYNCK, omistaja

Sudburyn johtavimmalta huonekaluliikkeeltä
CANADA-PÄIVÄN TERVEHDYS

3 SUURTA
LATTIA-ALAA
HUONEKALUJA

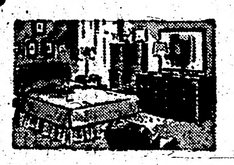

UUSIMMAT
MALLIT
Monipuolinen valikoima . . .
• HUONEKALUJA • MATTOJA
• SÄHKÖLAITTEITA • VERHOJA YM.
Sopivat vähittäismaksuehdot
KARL NIEMI suomalainen myyjämme mielellään auttaa teitä valitsemaan.
BANNON BROS.
LIMITED
123 Durham St. S. Puh. OS. 4-4243 Sudbury

"Kyllä"
Sunshinessa tehdään hyvä vaatteiden puhdistus"
SUNSHINE CLEANERS
HUOLELLINEN JA NOPEA PALVELUS
Puhelin OS. 3-3633
351 ELM STREET WEST
SUDBURY

VALOKUVAUS TAITOMME
SUOSIO . . .
YHÄ KASVAA!

ROYAL
PHOTO
STUDIO
Puhelin OS. 3-5312
375 LAFOREST AVENUE
SUDBURY

BUILDING SUPPLIES

USEAT
RAKENTAJAT
TIETÄVÄT
että he voivat saada liikkeestämme apua ja neuvoja rakennuksien suunnittelussa sekä kustannusarviot niistä. He myös tietävät, että he saavat kaikki rakennustarpeet ja maalit meiltä.
MONIKYMMENVUOTINEN KOKEMUKSEMME ON ILMAN LISÄMAKSUA KÄYTETTÄVISSÄNNE
Wilbert (Wimpy) Hakala suomalainen myyjämme mielellään palvelee teitä.
HCF HILL-CLARK-FRANCIS
LIMITED
68 LORNE ST. S. PUH. OS. 4-4291 SUDBURY

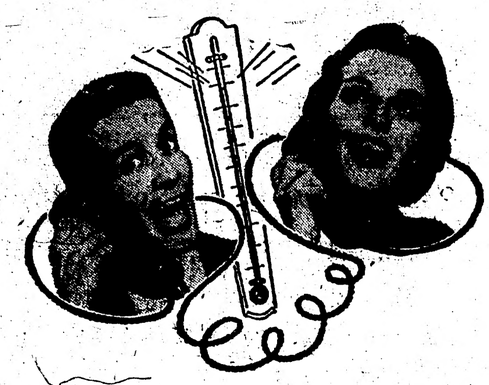

KUN MITTARI NOUSEE . . .
TILATKAA LAATIKKO
SUOSITTUA . . .
Silver Foam
"GINGER ALE"
TAI MUITA VIRKISTAVIA VIRVOKEJUOMIA
SUDBURY BREWING & MALTING CO. LIMITED
185 LORNE STREET S. PUHELIN OS. 5-7561 SUDBURY

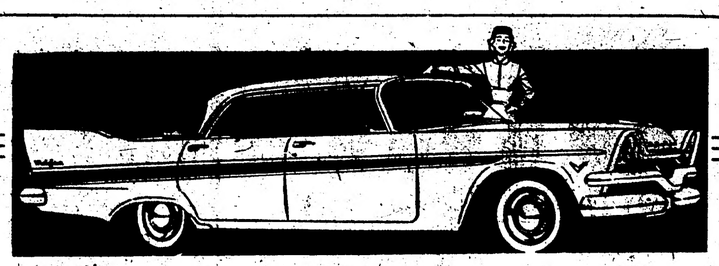

Ennen kuin ostatte MITÄÄN autoa
KOKEILKAA
'58 DODGE autoa
GARDNER MOTORS (SUDBURY) LIMITED
Puhelin OS. 4-4284 - Elm St. Lorne kadun kulm. - Sudbury, Ont.
Suomalaiset myyjät CHARLES ALATALO ja HARRY TOIVONEN
LUOTETTAVIA KÄYTETTYJÄ AUTOJA JA TROKEJA

CSJ:n Keski-Ontarion aluejuhla kesäkuun 27--29 päivinä

TERVEHDYKSEMME!

MILLER, MAKI & INCH

LAKIMIEHET

7 DURHAM STREET S. SUDBURY

CANADA-PÄIVÄN TERVEHDYKSEMME!

MORRISON PLUMBING & HEATING

(SUDBURY) LIMITED

PUTKITUS- JA PELTITYÖN EXPERTIT
LÄMMITYSLAITESPESIALISTIT

164 Elgin St. South Puh. OS. 4-0797 Sudbury

CANADA-PÄIVÄN TERVEHDYS

LAWRENCE DRUG STORE

LÄÄKERESEPTIT TÄYTETÄÄN HUOLELLISESTI

Apteekikalan tuotteita - Kuvakoneita
Filmejä - Makeisia

SUOMALAINEN NAINEN KAUPPA-APULAISENA

Elm ja Lisgar katujen kulm. Sudbury, Ont.

Kesälomamatkoja varten sallikaa meidän expertit kunnostaa autonne

TEEMME TÄYDELLISEN KORITYÖN, MAALAUKSEN, VENTTIILIEN HIONNAN SEKÄ RENGASTYÖT

Uudet "Mufflerit" erikoishinnalla!

NOPEA ASIAKASPALVELU

LOCKERBY AUTO SERVICE

413 Trout Lake Rd. Puh. OS. 4-2493 Lockerby

PARHAIMMAT JUHLATERVEHDYKSEMME

ASIAKKAILLEMME JA TUTTAVILLEMME!

NICKEL RANGE HOTEL

12 ELM STREET WEST — SUDBURY

TERVEHDYKSEMME

Star

BOTTLING WORKS LTD.

Suositun "PEPSI-COLA" ja muiden maukkaiden virvokejuomien pullottaja

PUHELIN OS. 4-4571

288 REGENT ST. S. SUDBURY

AILI NORDGREN:

Kuvia Tashkentista ja Samarkandista

Istumme Moskovan lentoasemalla ja odotamme koneemme lähtöä Tashkentiin. On yö, mutta ympärillä on liikettä ja hälinää, vähän väliä kuuluttaa naisääni koneiden saapumisista ja lähdöistä. Irkutskin reaktiokone valmistautuu lentoon, japanilaiseurue nousee istuimiltaan ja lähtee... Heillä on jalkineinaan vain lyhyet varpaisiin nyöritetyt laudanpalat. Tuollaisia japanilaisia en ole nähnyt koskaan ennen. Moskovaan kokoontuu koko maailma ja vähän enemmän. Ja täällä lentoasemalla kaikki kohtaavat...

On enää hetki lähtöön. Kentällä odottaa iso teräslintu TU-104, joka vie meidät Uzbekistaniin. Ensimmäistä kertaa elämässäni tunnen pelontapaista ennen lentämistä. Vilkaisen tovereitani, seitsemää suomalaista kirjailijaa eri puolilta maata. Rauhallisia he ovat, tapansa mukaan. Juhani Konkan pirteät karhunsilmät tuikkivat aivan kuin hunajapurkki olisi tiedossa. Konkkaa en ole kertaakaan nähnyt väsyneenä, hän on alati virkeä ja valppaasti ympäristöään tarkkaileva. Lounajaa ja Huovista taas näyttää alati ympäröivän metsien hiljaisuus — sanomme heitä metsäihmisiksi; metsä on kummankin elin- ja työympäristö, heihin on painanut leimansa sen hiljaisuus ja syvyys...

Mutta onpa eräs joukosta aina liikkeessä — Kovanen Moskovan radiosta. Hän puhelee venäläisen matkustajan kanssa ja esittää tälle Kerttu-Kaarina Suosalmen. Onnellista matkaa siinä tietenkin toivotellaan.

Ja sitten me nousemme kaikki yhtäaikaa ja sieppaamme matkatavaramme. Kone lähtee. Viidessä minuutissa olemme linnun sisällä paikkojamme etsimässä. Kone on nousuun valmis. Lentoemännät vievät päällystakit säilöön. Lähdemme kiitämään kenttää, lähtöpaikalle. Nousemme...

Ei nykäyksiä eikä kuoppia lainkaan, tasaisesti ja vinhasti — kuvittelen koneen syöksyvän nuolena kohti pilviä. Reaktiokoneen nousussa elää muutamia jännittäviä silmänräpäyksiä... Vähitellen tuntee olevansa taas "lujalla pohjalla". Virtaamme eteenpäin, aivan kuin tilavassa talossa istuen, ja jos moottorien jyrinää ei kuulisi, luulisi olevansa maassa, niin vähäinen on lennon vaikutelma. Kovanen puhuu mikrofoniinsa — hän tekee radioreportaashia, jonka saamme kuulla sitten joskus Suomessa. Mutta voikohan tätä yleensä kuvata sanoin — tätä maanantaiyötä TU 104:ssä huhtikuun 14 päivänä 1958, kun me 900 kilometrin tuntinopeudella kiidämme 11,000 metrin korkeudessa kohti itää, kohti Tashkentia, Uzbekistanin neuvostotasavallan pääkaupunkia.

Neljän tunnin kuluttua olemme perillä.

Tiedän ennakolta, että Tashkentissa on kevät — se alkaa jo helmikuussa — ja laskeutuessamme näin viheriöiviä maisemia allamme. Kuitenkin on hätkähdyttävä elämys laskeutua koneesta suoraan keskikesän lämpöön. Moskovassahan oli lähtiessämme raa'an koleaa, ei ainoatakaan vihreää ruohonkortta maassa.

Uzbekistanin kirjailijat ovat meitä vastassa valtavat sireenikimput käsissään. Minun on kerrattava koulumaantietoa ja koulukarttaa oikein käsittääkseni, että olen sentään jatkuvasti maapallon pinnalla. Lähellä Intian rajaa — lähellä Kazakstania, josta olen pitänyt esitelmiä kotimaassa.

TASHKENT — KESKI-AASIAN KULTTUURIKESKUS

Tashkent, Keski-Aasian suurin kaupunki. Omalaatuisen kaunis, puolitrooppinen, katuvierillä vehmaita puita. Sekoitus Moskovaa ja itämaita — koetan tapailla kaupungin ominta säveltä, mutta en tavoita sitä ensimmäisinä tunteina. Sillä täällä on muutos tapahtunut niin nopeasti, että minun on koko ajan etsittävä lähtökohtaa kyetäkseni ottamaan vastaan ylitseni tulvahtavat vaikutelmat. Suuri miljoonan asukkaan kaupunki. Isoja rakennuksia, leveitä katuja. Uusi arkkitehtuuri tekee hiukan hämmentävän vaikutuksen. Massiivisia klassillistyylisiä rakennuksia runsaasti koristeltuine julkisivuineen. Korkokuvia ja pilareita, Venäjää ja itämaita. Mutta vanhoista kaupunginosista, niiden savimajoista helähtää kaupungin sävel minua vastaan, tuulahdus Tashkentin, karavaanien ja silkkitien kaupungin, menneisyyttä...

Isäntämme ja seuralaisemme, kirjailija Ahundi, joka on kääntänyt Goethea uzbekistaniksi, vie meidät basaarin vilinään. Hän ostaa meille kotivehnäleipää joistakin matalista leipäkojuista, taittaa kullekin osan, ja niin me kukin leivänpala kädessämme, sitä natustellen ja jutellen sekoitumme kirjavaan ihmisvilinään. Silloin tällöin pilvien takaa esiin pistäytyvä aurinko saa meidät nauttien kääntämään kasvomme sen heinäkuun kuumuutta kohti.

Kuljemme sorisevassa virrassa ohi parrakkaitten ukkojen, jotka istuen maassa jalat ristissä ja silmät kapeina rakoina kauppitelevat siemeniä ja muuta pikkutavaraa. Yllään heillä on risaiset paksut vanuvuoritakit, nahkavöillä tai kankaankaistaleilla vyötäisille kurotut. Jussi Talvi näpsäyttää kuvan ryhmästä, mutta nuori uzbekistanilainen jäätelönmyyjätär päästää vihaisen huudon ja kääntää kasvonsa pois, jotta ei joutuisi kuvaan. Turhaan hän varoittaa ukkojakin suostumasta valokuvattavaksi. Vanhukset hymyilevät aitoa aasialaista hymyä eivätkä ole metelöintiä kuulevinaan. Enkä minä kykene selittämään jalavasilmäiselle tytölle, että ei ole tarkoitus tehdä neuvostovastaista propagandaa näillä kuvilla. Haluamme vain ikuistaa kaiken sen kin, mikä on jäännöksenä niistä ajoista, jotka aste asteelta ovat katoamassa. Vain vanhan ja uuden vastakohtia tarkkailemalla saa käsityksen siitä suuresta edistyksestä, joka on tehnyt jälkeenjääneestä Tashkentista modernin suurkaupungin.

KUIN SATU

on Uzbekistanin tarina. Joka askeleella kohtaamme historian ja nykyajan rinnan. Niin on vieraillessamme kirjailijain luona, jotka kertovat maan kirjallisuuden kehityksestä, niin Tashkentin kaupungin kirjastossa jossa kuulemme, että ennen vallankumousta vain 2 % väestöstä osasi lukea — nyt on kirjalainaus 600—700 nidettä päivässä. Maan kansallisen herätyksen tunnelmissa aavistamme jotakin omaa 1800-lukuamme vastaavaa. Sivistyksen linnoitukset ovat avautuneet kansalle. Ne kerrokset, jotka vielä muutama vuosikymmen sitten olivat yhteiskunnan alimpia, ottavat nyt aktiivisesti sivistysliikkeeseen osaa, jatkuvasti itse opiskellen, tietojaan ja taitojaan kartuttaen. Vilkas toiminnallisuus vallitsee kaikilla aloilla — Uzbekistan on herännyt unesta, joka vuosisadoiksi lamaannutti elämän tällä muinoin niin kukoistavan aineellisen ja henkisen kulttuurin alueella.

Kaupungin perustamisaikaa ei tiedetä. Mutta kaivauksissa on tehty löytöjä, jotka ovat peräisin kivi- ja rautakaudelta. Kiinan muinaishistoriassa mainitaan Tashkent Keski-Aasian keskuksena noin 2000 vuotta ennen Kristusta, silloin nimellä Juni-Tashkent. 600-luvulla kaupunki oli jo laajalti tunnettu. 800-luvulla se muhamettilaistui ja liittyi kukoistavana osana persialaiseen kulttuuriin. Sotapäälliköiden uljaat asuinsijat, rikkaat kauppakaupungit, korkeat sivistyksen keskukset, kuten Buhara ja Samarkand, ovat maailmankuuluja. Dzingiskaanin ja Timur lenkin aikoina alue oli Aasian johtavia, ja aina se on ollut valloittajien saalistusunelmien kohteena. Kun meritie Intiaan sitten keksittiin, alkoi suuren lamaannuttavan eristyksen kausi, sillä autiomaat ja karut vuoriketjut estivät uuden ajan saapumisen tänne. Kukoistavat kaupungit rappeutuivat — kunnes vallankumous tuli ja suurten ihmeitten aika alkoi. Nykyään on Uzbekistan Keski-Aasian kukoistavin tasavalta.

Alkeellisen feodalismin maasta se on kehittynyt uudenaikaiseksi sivistyksen ja tekniikan maaksi, jonka järjestelmä on kaikin tavoin toimintakelpoinen. Ihmekö siis, että Uzbekistanin eteläisten naapurimaitten kansat, Afganistanin ja Pakistanin, pitävät Uzbekistania edelläkävijämaana ja matkustavat Tashkentiin oppia ottamaan. Ensi syksynä pidetään Tashkentissa afrikalais-aasialainen kirjailijakongressi, ensimmäinen laatuaan. On ilmeistä, että kaupunki on vähitellen valtaamassa takaisin asemaansa kansojen kulttuurikeskuksena tässä osassa maailmaa. Uusi suuruuden aika on alkamassa, todennäköisesti merkityksellisempi kuin Timurlenkin aikakausi.

SAMARKAND, SATUJEN KAUPUNKI

Historia ja nykyaika kietoutuvat toisiinsa tässä kaupungissa. Tunnen sen voimakkaasti, kun laskeudumme Samarkandiin lennettyämme Tashkentista tunnin omalla erikoiskoneellamme. Samarkandissa syntyi, eli ja kuoli aikansa suurin aasialainen valtias, julma, mutta kulttuuria harrastava Timur lenk eli Tamerlan. Olemme saapuneet Samarkandiin käydäksemme hänen haudallaan.

Olemme Samarkandiin saapuneet ensimmäiset suomalaiset, ja kaupungin viranomaiset ja kulttuurielämän edustajat ottavat meidät juhlallisesti vastaan. Päivä on ihmeellinen, ilma lämmin ja tuoksuva kuin kypsä persikka, meidät, pohjoisesta tulleet vieraat, kietoo syliinsä itämaiden hedelmällisyys. Meillä on aikaa vähän, ja siksi meidät heti viedään siihen kaupungin osaan, jossa ikivanha satujen Samarkand kerran sijaitsi. Siitä kertovat enää vain viheriöivät kummut, joista joka vuosi kaivetaan esiin tahukaupungin historiaa. Uljaina kohoavat tuolla kuulun astronomi Ulubsekin observatorion jäännökset, muisto 1400-luvun suuruuden ajalta. Taustalla kimaltavat Faratvuorten lumipeitteiset huiput auringossa, samat huiput, jotka kirkkaalla ilmalla näkyvät myös Tashkentiin. Mutta täällä ovat vuoret lähempänä, ilma ihmeen puhdasta ja kevyttä hengittää.

Samarkandin vanhassa kaupunginosassa, savimajojen ja ahtaitten kujien vaiheilla, kohtaamme aidot itämaat. Turbaanipäisiä musulmaaneja ratsastamassa aasilla, ajattomuutta, raamatunhistorian tunnelmia... Palaamme kujilta uuteen Samarkandiin, jossa on leveät kadut ja komeita rakennuksia, yliopisto, johon kuuluu suuri lääketieteellinen instituutti, teattereita ja kouluja. Mutta me olemme matkalla vanhoihin moskeijoihin, emme ennätä pysähtyä. Ja hetken kuluttua seisomme Timur lenkin mausoleumin ääressä.

Vain filmi kykenisi antamaan kuvan muinaisen valloittajan leposijaa ympäröivästä taiteesta. Seinät ovat fajanssin tapaista ainetta, lasitettuja, koristekuviot abstraktisia. Vitriolinsinistä, malakiitinvihreää, kultaa ja ruskeaa. Mutta Timurin hautakivi on klassisen yksinkertainen, mustaa marmoria, ja kiveä kiertävät arabialaiset kirjoitukset. Lattian alla hautakammiossa hajoaa valloittajan ruumis yksinkertaisen, harmaan kiven alla. Mausoleumin sisäseiniä on restauroitu monta vuotta, ja työ on yhä käynnissä. Telineiden lomitse erotamme taidokkaat ornamentit, sen ajan suurimpien taitajien työtä.

Samarkandissa olisi paljon nähtävää, mutta aikaa on vähän, ja kollektiivitilalla kaupungin ulkopuolella meitä odottaa päivällinen. Edessä on viimeinen iltamme Aasiassa.

Illasta tulee uohtumaton. Pöytä tietenkin notkuu ruoasta, ja tilan oma viini on erinomaista. Sekä isäntien että vierailten kielenkannat laukeavat, maljapuhe seuraa toistaan — jokainen uzbekki on kaunopuheinen kuin runoilija. Jussi Talvi puhuu, näyttää seinäkartalta Suomen ja täällä etelän auringossa hän pakostakin tulee kuvanneeksi ilmastomme ikään kuin se olisi pelkkää pitkää, pimeää talvea. Häneltä unohtuvat kokonaan ihanat valoisat kesämme. Yhä uudelleen hän palaa puheessaan ihmisen pohjattomaan yksinäisyyteen. Ystävyyttä me tarvitsemme, ja täällä, hän sanoo, olemme kohdanneet vain ystävyyttä. Tulee haudanhiljaista, kun Lounaja sitten kilahduttaa lasiinsa. Nyt puhuu suomalainen metsä. Kaikki kuuntelevat vakavina. Lounaja ei unohda alkuperäänsä, metsiään... Lyhyesti ja ytimekkäästi hän puhuu elämästä ja vielä tärkeämmästä: ystävyydestä kansojen välillä — napapiirissä elävien ja niiden, joiden koti on Aasian sydämessä. Konkan silmät vilkkuvat kuin majakat. Hän on vireessä. Koko hänen olemuksensa huokuu hyvänolon tunnetta.

Istun piirin puolueihteerin ja kollektiivitilan puheenjohtajan välissä, jälkimmäinen on kookas, gruusialaista muistuttava mies. Syliini on tuotu pyyhe, pitkä kuin lakana. Sitten huomaan, että puolueasihteerillä on hirvittävä nuha, alan epäillä, että pyyhe olikin tarkoitettu hänelle. Salavihkaa siirrän toisen pään hänen syliinsä, ja ennen pitkää jaamme "ruokaliinan" sulassa sovussa.

Samarkandin teatterin näytelijätär laulaa kansanlauluja. Hän nousee ja tekee tanssiliikkeitä käsillään. Seinältä katselee Stalin. Samoin Bulganin, gentlemannin ilmein kuten aina. Pisara alakuloisuutta sekoittuu tunnelmaan — lähtö on edessä, ero uusista ystävistä.

Syömme vielä aamiaisemme Samarkandissa ja sitten lennämme takaisin Tashkentiin, josta tukevan lounaan jälkeen alkaa paluumatka Moskovaan. Väännämme kellomme osoittimet kolme tuntia taaksepäin ja ennätämme hyvissä ajoin päivälliselle hotelli Leningradskajaan. On kolkkoa kohdata taas kylmä, lehdetön kevättalvi pääkaupungin lentokentällä. Sireenimme ja tulppaanimme tuntuvat vierastavan harmaata maisemaa. Miten mielelläni palaisinkaan isoon teräslintuun ja lentäisin takaisin Tashkentin kesäiseen helteeseen.

Heikkisen oikeusjuttu päättynyt

Madison, Wis. — Monta vuotta kestänyt oikeusjuttu Knut E. Heikkistä vastaan on päättynyt ja Walter-McCarran-lain nojalla nostetun syytteen häntä vastaan kumosi liittovaltion piirituomari Patrick T. Stone viime maanantaina.

Suomessa syntynyt Heikkinen määrättiin Yhdysvaltain siirtolaistoimiston vetoomusosaston v. 1952 tekemällä päätöksellä karkoitettavaksi syyttäen häntä kommunistipuolueeseen kuulumisesta aikaisemmin. V. 1954 huhtikuussa tuomittiin hänet siksi, ettei hän kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta poistunut maasta ja hankkinut itselleen tuon ajan kuluessa matkustamiseen tarvittavia papereita.

Chicagon vetoomusoikeus kumosi päätöksen, mutta Heikkinen vedettiin uudelleen oikeuteen v. 1956 ja tuomittiin uudelleen. Uuden piirioikeuden päätöksen vahvisti vetoomusoikeus.

Heikkisen vetoomus ylioikeuteen päättyi hänelle voitoksi kun ylioikeus viime tammikuussa sääti, että esitetyt todistukset eivät edellyttäneet tuomitsemista. Juttu palautettiin piirioikeuteen toimenpiteitä varten ylioikeuden päätöksen mukaisesti.

Liittohallituksen lakimies George E. Rapp esitti jutun pyyhkimistä pois oikeuden kirjoista koska hallitus oli esittänyt kaikki todisteensa oikeuskäsittelyn aikana ja mitään uusia todisteita ei ole havaittu jutun jatkamiseksi.

Rapp sanoi, että sikäli kuin oikeusdepartmenttiin tulee, jutun pyyhkminen pois oikeuslaitoksen kirjoista päättää koko jutun.

Vaatteenne puhtaiksi huolellisella pesulla tai kemiallisella puhdistuksella

Cascade Laundry & Dry Cleaners

PUHELIN OS. 5-8363

371 LORNE ST., SUDBURY

TERVEHDYKSEMME
CANADA-PÄIVÄ JUHLILLE!

DELONGCHAMP CARTAGE CO. LTD.

PAKKAUSTA JA SÄILYTYSTÄ
RAHTI- JA MUUTTOAJOA

20 Lorne Street Puh. OS. 5-5611 Sudbury

PARHAIN TERVEHDYKSIN

SAMUEL S. SPEIGEL & CO.

Hallituksen lupakirjalla toimivat tilintarkastajat

289 CEDAR STREET SUDBURY

Canada-päivän tervehdys
Autojen korjausmestareilta

GEORGE BABY'S GARAGE

Puhelin OS. 3-8457

42 MacKENZIE ST. SUDBURY

Täydellinen taloudenhoitajain puhdistus- ja vahaustarpeiden palvelu

SITKO PRODUCTS

SOITTAKAA PÜH. OS. 5-7420

360 ANTWERP AVENUE SUDBURY

CANADA-PÄIVÄN TERVEHDYKSEMME!

MACKS & CO

MIESTEN, NAISTEN JA LASTEN VAATETUSTA

275 Kathleen St. W. Sudbury

TERVEHDYKSEMME

Lougheed

HAUTAUS-, KUKKA- JA SAIRASVAUNUPALVELU

Puhelin OS. 3-9596

60-62 Eyre Street Sudbury

Kukkakauppa kaupungilla Durham ja Larch katujen kulmassa

KESÄINEN TERVEHDYS!

KOSKI BROS. MARKET

"RED & WHITE"-KAUPPA

LAATURUOKATARVIKKEITA HALVALLA

486 Trout Lake Road Lockerby, Ontario

CANADA-PÄIVÄN TERVEHDYS

Jackson & Barnard Ltd.

HAUTAUSTOIMISTO

83 LARCH STREET
SUDBURY

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

RAKENNUSTILAISUUS

RAHAA SÄÄSTÄVÄ TILAISUUS tarjolla kenelle tahansa Sudburyn alueella jolla on tontti ja alkoo rakentaa siihen kotia. Asiaan innostuneet kääntykää puoleeni seuraavalla osoitteella: Rakentaja, Box 69, Sudbury, Ont. (E.I. 24to5

VUOKRATTAVANA

32 JALAN UUSI "TRAILER" VUOKRATTAVANA järven rannassa. Kysykää: Mrs. V. Jokinen, Penage Rd., Whitefish, Ont. Puh. UNion 6-2405 (26-28)

MYYTÄVÄNÄ

UUSI 4-HUONEEN TALO SEKÄ asuntotontteja ja yksi huvilatontti myytävänä. Käykää katsomassa. Kysykää: Mrs. V. Jokinen, Penage Rd., Whitefish, Ont. Puh. UNion 6-2405 (26-28)

PIONEER
KETJUSAHOJEN
MYYNTI JA PALVELU
Heino's Chain Saw Sales
Puh. 5-7725 2 Beeck St. W.
Sudbury

CITY TAXI
— ja —
LINDBERGIN AJOKOULU
Puh. OS. 3-1421
341 Ontario St. Sudbury

SUDBURY STEAM BATH
176 Spruce St. - Sudbury, Ontario
AVOINNA JOKA ARKIPÄIVÄ
klo 12—11 ip.
Puhelin OS. 3-9162

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN OS. 4-4492
52 Elm St. East Sudbury

RAPPAUS- ja STUCCO MESTARIT
Kustannusarviot tehdään
Prosperi Plastering Co.
Puh. OS. 3-1376
154 Regent St. S. Sudbury

TILATKAA VAPAUS!

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
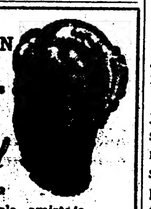
Balmoral Kampaamo
Sigrid Ketola, omistaja
106 Elgin St. S. Puh. OS. 3-1590
(Bussiaseman takana) Sudbury

JACKSON & BARNARD
Ambulanssi
SUDBURY OS. 3-3611
HAUTAUKSIA ALHAISILLA HINNOILLA
HUOLELLINEN PALVELUS

VÄLITÄMME RAHAA SUOMEEN
UUSI KURSSI VOIMASSA NYT!
PIENIN SUMMA 5,000 SMK. $17.25 YNNÄ LÄHETYSKULUT $1.00
JOKAINEN SEURAAVA 1,000 SMK. 3.45
Rahalähetykset toimitetaan vastaanottajalle 10-14 päivän kuluttua. Jokaiselle lähettäjälle lähetetään vastaanottajan tai Suomen postikonttorin antama kuitti.
VAPAUS TRAVEL AGENCY
Box 69 — Sudbury, Ontario

TAPIO RAUTAVAARA laulaa
TRIOLA-LEVYILLÄ
Nyt on levyosastoltamme saatavana useita TAPIO RAUTAVAARAN laulamia Triola-levyjä sekä JORMA IKÄVALKON kaksi viimeisintä levyuutuutta.

T 4093 Juokse sinä humma, foksi, Tapio Rautavaara
Kukkakaupan tilkpuolella, Tapio Rautavaara
T 4127 Orpopojan valssi, Tapio Rautavaara
Iltalaulu tukkikämpällä, Tapio Rautavaara
T 4221 Kotimaani ompi Suomi, kansanlaulu, Tapio Rautavaara
Taattoni tupa, kansanlaulu, Tapio Rautavaara
T 4207 Hyvästi vaan, hidas foksi, Tapio Rautavaara
Pilvilinna, hidas foksi, Tapio Rautavaara
T 4299 Sekatavarakaupassa, polkka, Jorma Ikävalko
Rakennuspolkka, Jorma Ikävalko
T 4142 Sunnuntai-ilta, Tapio Rautavaara
Viulun tenho, laulelma, Tapio Rautavaara
T 4170 Väliaikainen, tangolaulu, Tapio Rautavaara
Lentäjän valssi, Tapio Rautavaara
T 8008 Savotan Sanni, jenkka, Matti Jurva
Viipurin Vihtori, polkka, Matti Jurva

HINTA $1.50 KPL.
Posti- ja expressitilausten tulee käsittää vähintään kolme levyä ja ostajan maksettava lähetyskulut.
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
100 Elm St. W., P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Aluejuhlatanssit ensi perjantaina alkaen kello 9 illalla Finnish-haalilla. Soitosta huolehtii Leo Niemi ja kumppanit.

Työn Puiston sauna on avoinna joka lauantai, sunnuntai ja keskiviikko kello 1—11 i.p.

Työn Puiston ravintola on avoinna kaikkina viikon päivinä ja aterioita on saatavana kohtuullisilla hinnoilla.

Jenny Rautio haudattiin viime lauantaina

Viime lauantaina haudattiin mrs. Jenny Rautio Jackson and Barnard hautaustoimistosta. Hautausseremonian toimitti pastori A. R. Korhonen.

Mrs. W. F. Percival soitti hautaustilaisuudessa urkuja ja mrs. Lillian Vähämaa luki seppeleiden muistokortit.

Kantajina toimivat Emil Ahonen, Jack Kultti, Urho Torkko, V. Siitonen, Henry Kangas ja Aate Vähämaa.

Mrs. Rautio oli kuollessaan 53 vuoden ikäinen.

Hukkuneen nuorukaisen ruumis löydettiin Green-järvestä

Elliot Lake. — Viime sunnuntaina hukkuneen 17-vuotiaan Ross Murrayn ruumis löydettiin maanantaina Green-järvestä.

Hänet uskotaan hukkuneen ollessaan uimassa. Murrayn katoamisesta ilmoitettiin Algom Nordicin turvallisuuspoliisille, joka alkoi ruumiin etsinnän viime sunnuntaina.

Kaivostyöläinen jälleen kuoli tapaturmaisesti Elliot Lakella

Elliot Lake. — Yksi kaivostyöläinen sai surmansa ja toinen loukkaantui lievästi kun kivilohkare putosi heidän päälleen viime tiistaina täällä olevassa Quirke-kaivoksessa.

Onnettomuudessa sai surmansa 27-vuotias kaivostyöläinen Clifford Savoie, joka oli kotoisin New Brunswickista. Kaivoksen virkailijat tiedoittivat tapaturman jälkeen, että onnetfomuudessa surmansa saanut ja hänen työtoverinsa Mike Broderick, joka loukkaantui lievästi, olivat irroittamassa kiviä "stoopissa" kun onnettomuus tapahtui.

Tri William Fairchild totesi Savoien kuolleeksi kun hänen ruumiinsa tuotiin maan päälle.

Kuoleman tapausta tutkivat Ontarion kaivosdepartmentin insinööri Bill Hoffman ja maakuntapoliisi Leo Geroux.

Tämä oli kuudestoista kuolemantapaus Elliot Laken kaivoksissa kuluvan vuoden aikana.

CSJ:n Keski-Ontarion alueen kesäjuhla pidetään sunnuntaina Työn Puistossa

Kuluvan viikonvaihteen aikana on järjestetty CSJ:n Keski-Ontarion alueen kesäjuhla. Juhlatanssit on järjestetty Finnish-haalille ensi perjantai-illaksi alkaen kello 9 illalla. Soitosta huolehtii Leo Niemi ja kumppanit.

Tilaisuudessa jaetaan kolme ovipalkintoa: Hudson Bay viltti ($30), automaattipaahtaja ($24.95) ja onkivehkeet.

Sunnuntaina pidetään varsinaiset juhlat Työn Puistossa. Kello 10 aamulla aletaan urheilukilpailut Alertsin kentällä. Etukäteen saatujen tietojen perusteella voidaan odottaa huomattavaa osallistumista urheilukilpailuihin ja jännittäviä yhteenottoja.

Kello 2 i.p. aletaan varsinainen juhlaohjelma Työn Puistossa. Liekin toimittaja K. Salo pitää avauspuheen. Sävel-kuoro tulee esittämään Rauha Mäen johdolla useita lauluja. Naisten kuoro tulee myöskin esiintymään Laila Tammen johdolla. Soitosta huolehtivat Progress Accordian Academyn oppilaat ja Ristimäen tytöt Long Lakelta tulevat esittämään viulu- ja hanurisoittoa. A. Koivu huvittaa yleisöä kuplettilaululla ja juhlapuheen pitää Vapauden liikkeenhoitaja E. Suksi.

Työn Puistoon on myöskin järjestetty nuolen- ja santapussin heittoa. Miehet ja naiset kilpailevat erikseen nuolenheitossa.

Ravintolasta on saatavana kaikenlaista syömistä ja juomista. Saunassakin voi pistäytyä ja puikahtaa järvessä.

Vastavallankumouksen johtajista ja Unkaria vastaisesta salaliitosta

(Jatkoa 2. sivulta)

dollisia kansandemokratian vihollisia. Senjälkeen alkoi Budapestissa ja kaikkialla maassa valkoinen terrori.

Tähän mennessä saatujen tietojen mukaan murhasivat terroristiset ryhmät lyhyen Imre Nagyn herruuden aikana 234 suojatonta kansalaista raakalaismaisesti. Samoina päivinä teljettiin vankilaan 3000 edistyksellistä ja kansandemokraattiselle järjestelmälle uskollista kansalaista. Heidän teloittamisensa oli määrä suorittaa lähipäivinä. Lisäksi oli marraskuun 4. päivään mennessä laadittu luettelo yli 10.000 henkilön joukkosurmaamisesta.

SUHTEET LÄNTEEN

Samanaikaisesti keräsi Imre Nagy ympärilleen maan taantumuksellisimpia, vastavallankumouksellisia voimia. He pystyttivät myös laajat yhteydet ja yhteistyön imperialistien edustajien, elinten ja piirien kanssa.

Eräs salaliittolaisryhmän jäsenistä Laszlo Kardos piti yhteyttä Englannin Budapestin-lähetystön entiseen työntekijään Copeen, jonka myötävaikutuksella tuotiin maahan lännestä salateitse valtiovastaista, poliittista aineistoa, jonka Imre Nagy oli kirjoittanut. Pal Maleterin välityksellä he pitivät yhteyttä Englannin sotilasavustajaan Cauleyhin, joka myös osallistui välittömästi kapinan sotilaalliseen johtoon. Geza Losonczyn myötävaikutuksella aikaansaatiin yhteys ja yhteistyö länsi-saksalaisten imperialistien Unkariin lähettämään edustajaan, prinssi Loewensteiniin. Geza Losonczyn kanssa käymiensä neuvottelujen perusteella prinssi Loewenstein vakuutti, Kossuth-radiossa esiintyessään, että vastavallankumoukselliset kapinalliset saavat tukea Länsi-Saksan pääomapiireiltä.

Samalla olivat tietyt imperialistiset piirit, amerikkalaiset imperialistit etunenässä, jo monia vuosia suunnanneet propagandakoneistonsa ja tiedustelulaitoksensa tukemaan vastavallankumokseen tähtäävää unkarilaista Imre Nagyn ryhmää, nimittäen sitä samalla kansalliseksi kommunismiksi.

Amerikkalaisen tiedustelulaitoksen "Strassburgin Yliopisto"-niminen elin laati vuoden 1956 syyskuussa vastavallankumouksellisen kapinan ohjelman, jota levitettiin laittomasti maahan. Vastavallankumouksen päivinä se lähetti salateitse Punaisen Ristin lähetysten mukana maahan suuren määrän aseita. Samaan aikaan imperialistinen lehdistö ja radio kehitti kamppailun, jonka tarkoituksena oli tehdä suosituksi Imre Nagyn nimi.

Niissä selitettiin, että länsivalloille on mukavampaa, jos Unkarin erottaminen sosialismin leiristä tapahtuu "kommunistista nimitystä kantavan ryhmän" toimesta. Pahamaineinen Vapaan Euroopan radioasema valmisteli unkarinkielisissä lähetyksissään ja lähettämällä maahan ilmapalloja maaperää vastavallankumoukselliselle kapinalle, ja senjälkeen kun sellainen oli puhjennut, se antoi sille sotilaallisia ohjeita. Salaliittolaisryhmä toteutti nuo ohjeet.

VARSOVAN SOPIMUKSEN MITÄTÖINTI

Toteuttaakseen tarkoituksensa ja raivatakseen tien imperialistiselle väliintulolle Imre Nagy ja hänen kavaltajaryhmänsä yrittivät mitätöidä laittomasti Varsovan sopimuksen — puolustusliiton, johon Unkarin Kansantasavalta kuuluu. Tuon yrityksen ilmauksena oli Imre Nagy lokakuun 4. päivän radiopuhe, jossa hän kehoitti imperialisteja avoimeen aseelliseen estiintymiseen vallankumouksellista työläis-talonpoikaista hallitusta ja sen avuksi pyytämiä neuvostojoukkoja vastaan.

Vastavallankumouksellisen aseellisen kapinan mentyä myttyyn alkoivat Imre Nagyn kaltaisten salaliittolaisten ryhmät elsiä piilopaikkaa sieltä, mistä ne aikaisemmin olivat saaneet tukea. Valtiokaappaukseen osallistuneet Bela Kiraly, Anna Kethly, Jozsef Kövago ja muut pakenivat vastuutaan länteen. Mikäli Unkarin viranomaiset tietävät, on Jozsef Mindszenty piiloutunut USAn lähetystöön. Istvan Szabo yritti piiloutua Englannin lähetystöön.

Imre Nagyn ryhmä, joka oli aikaisemmin esiintynyt kansallisen kommunismin lipun alla, pakeni vastuuta Jugoslavian Budapestin lähetystöön. Tyypillistä on, että vallapattoiset salaliittolaiset jatkoivat vastavallankumouksellista toimintaansa senkin jälkeen, kun Unkarin kansa ryhtyi vallankumouksellisen työläistalonpoikaishallituksen johdolla palauttamaan laillista menoa, rauhanomaisen elämän turvaamista ja vastavallankumouksellisten aiheuttamien suurten vahinkojen korjaamista.

Anna Kethly, Bela Kiraly ja Jozsef Kövage antoivat kumppaneineen lännestä ja Imre Nagy, Geza Losonczy ja muut Jugoslavian lähetystörakennuksesta ohjeita vastarinnan jatkamiseen ja elämää lamauttavien lakkojen järjestämiseen. Niinpä Jugoslavian lähetystörakennuksessa piileskelevät Imre Nagy ja Geza Losonczy ottivat Miklos Gimesin ja muiden avustajiensa väityksellä yhteyden "Budapestin työläisneuvostoon", Vapaan Euroopan radioasemaan, jopa aloittivat uuden maanalaisen sanomalehden "Lokakuun 23. päivä" julkaisemisen.

Sellainen on tullut todistetuksi kiistämättömin tosiasioin myöhemmin suoritetussa tutkinnassa ja oikeudenkäynnissä.

Tutkinta-aineisto ja oikeudenkäynti ovat osoittaneet, että Imre Nagy luisui aikaisempia revisionistisia, porvarillis-kansalliskiihkoisia katsomuksiaan vastaavasti liittoon porvariston kaikkein taantumuksellisimpien, imperialistisien voimien kanssa, kavaltamaan kansandemokraattisen järjestelmän, Unkarin työkansan ja sosialistisen isänmaan.

Oikeudenkäynnin aikana ilmaisivat syytetyt Ferenc Donath, Miklos Gimes, Zoltan Tildy, Sandor Kopaci, Ferenc Janossy ja Miklos Vasarhely katumusta ja myönsivät täysin syyllisyytensä. I. Nagy, Jozsef Szilagy ja Pal Maleter kielsivät syyllisyytensä, Kuitenkin todistajat ja heidän avustajansa paljastivat heidät todisteillaan oikeudenkäynnin kuluessa ja samoin tapahtui aineellisin todistuskappalein. Omissa lausunnoissaan he osittain itse tunnustivat rikoksiinsa liittyvät tosiseikat.

— Itä-Canadassa kasvava seetripuu on niin kevyttä, että kuutiojalka sitä painaa ainoastaan noin 19 paunaa.

Saksasta Canadaan v. 1954 siirtolaisena tullut 46-vuotias mrs. Greta Goede pidätettin Torontossa viime viikolla ja hänet on poliisin toimesta viety Montrealiin, missä häntä syytetään 2-vuotiaan Joel Reitmanin kidnappauksesta. Mrs. Goede oli piikana Reitmanin talossa ja hän katosi samaan aikaan kuin lapsi. Pieni lapsi löydettiin joku päivä myöhemmin Ottawasta, minne nainen jätti hänet taksiajurin huostaan. Vasemmalla pidätetty nainen peittää kasvonsa kun poliisi kuljettaa häntä.

Rautamalmin tuotannon kasvu Puolassa

Lenczican pienehkö kaupunki Lodzin voivodikunnassa muuttuu Puolan mustan metallurgian tärkeäksi tukikohdaksi. Viime aikoina on mainitulta seudulta löydetty paljon rautamalmia, jonka tuotanto on jo alulla. Malmiesiintymälle on avattu kaksi uudenaikaisimmilla tuotantovälineillä varustettua kaivosta. Rakenteilla on vielä monta muuta malmikaivosta.

Kaivosten läheisyyteen kasvaa kaivostyöläisten uusi asutus, jossa on jo kymmeniä asuintaloja sekä valistus- ja lastenhoitolaitoksia. Puolan toinen suuri rautateollisuuskeskus sijaitsee Ylä-Sleesiassa Chestochowin ympäristössä. Rautamalmin toutanto mainitussa piirissä on aloitettu suurin piirtein kansanvallan aikana. Sodanjälkeisinä vuosina on sinne avattu viisi malmikaivosta ja rakenteilla on parhaillaan monta uutta kaivosta.

Kielcin voivodikunnassa on ruvettu käyttämään rautapitoisia hiekkalöytymiä teolliseen tarkoitukseen.

Kuluneen kuusivuotiskauden aikana on rautamalmin tuotanto kasvanut maassa kolminkertaisesti ja kuluvalla viisivuotiskaudella se kasvaa kaksinkertaisesti vuoteen 1955 verraten.

Neuvostoliiton retkikunta löytänyt uuden saaren

Moskova. — Antarktiikassa toimiva Neuvostoliiton tiedemiesten retkikunta on löytänyt ennen kartoittamattoman saaren Intian valtameren Antarktiikan osassa, noin 205 mailia itään Neuvostoliiton tukiasemalta Mirnysta. Neuvostoliittolaiset tiedemiehet nimittävät saaren Newfound ksi.

Talo paloi poroksi Blind Riverillä

Blind River. — Lyhytsulku aiheutti tulipalon, joka viime tiistaina tuhosi mr. ja mrs. Ernest McLaughlinin asuintalon täällä. Tulipalon sattuessa talon asukkaat olivat pois kotoa. He menettivät kaikki huonekalunsa ja kotiinsa jääneet vaatteet.

Lapsi kuoli trokin yliajon uhrina

Garson. — Viime tiistaina iltapäivällä kuoli 4-vuotias Diane Shank kun troki ajoi hänen ylitseen postitoimiston edustalla.

Neelon-Garsonin poliisipäällikkö C. Caleraft sanoi, että lapsi oli kuollut kun hänet tuotiin Sudburyyn St. Joseph-sairaalaan.

Nälkää näkeville eskimoille pudotettu ruokatarpeita

Winnipeg. — Lentovoimien Dakota-lentokoneesta on pudotettu 1,500 paunaa ruokatarpeita, vaatteita ja kariboun nahkoja arktiikassa oleville nälkää näkeville eskimoille. Tavarat kuljetettiin Churchillista, Man. ja pudotettiin Chantrey Inniin, jossa eskimoiden ilmoitettiin näkevän nälkää.

Aikaisemmin kuljetettiin ruokatavaroita Garry Lakelle, jossa 8 eskimoa oli kuollut nälkään. Noin 50 henkilöä siirrettiin pois Barry Lakelta.

Radiolaajallus Puolassa

Radio on juurtunut vankasti Puolan kaupunkien ja maaseudun työtätekevien elämään. Erikoisen intensiivisesti radioidaan maaseudun paikkakuntia. Yksistään viime vuonna radioitiin täydellisesti 270 kylää ja 58 valtion maatilaa. Sodanjälkeisinä vuosina on Puolassa radioitettu yli 16,000 kylää ja 3.300 valtion maatilaa, joihin on asetettu yli 800.000 radiota.

Maassa rakennetaan uusia radioasemia ja lisätään entisten tehokkuutta. Kahden viime vuoden aikana on avattu radioasemat Lublinissa, Opolissa, Koszalinissa, Olsztynissa, Kielcissä, Jelena-Gurissa ja Zakopanissa. Tällä hetkellä on tasavallassa 33 radioasemaa sitä vastoin kuin ennen sotaa oli niitä ainoastaan 10.

Yhdessä kaupunkien ja kylien radioittamisen kanssa on kehittynyt voimakkaasti myös kansanvallan aikana luotu radioteollisuus.

Varsovassa ja Ylä-Sleesiassa on radiotehtaita, jotka tuottavat kotimaisia radiokoneita. Kohta avataan radiotehdas Ala-Sleesiassa.

— C. O. D., lyh. eng. Cash on delivery, maksu tavaraa toimitettaissa.

KUOLLUT

AILI ELORANTA

kuoli Sudbury Memorial sairaalassa, tiistaina kesäkuun 24 pnä 1958, 57 ikävuodellaan.

Lähinnä sureimaan jäivät rakas miehensä Armas Eloranta Copper Cliffissa ja poikansa Teuvo Sudburyssa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 83 Larch Street, Sudbury. Hautajaiset toimitetaan kappellista, perjantaina kello 2 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan.

ASIAKKAITTEMME HUOMIOON!
Vapauden kirjakauppa ja konttori
SULJETAAN LAUANTAISIN
Heinä- ja elokuun aikana
Liikkeen aukioloajat muina viikon päivinä:
MAANANTAINA, KESKIVIIKONA JA TORSTAINA
kello 8:sta aamulla kello 5 illalla
TIISTAINA ja PERJANTAINA klo 8 ap.—6 illalla
Johtokunta.

Toriumirikastamo tullaan rakentamaan Elliot Lakelle

Elliot Lake. — Rio Tinto Dow Limited ilmoitti kuluvan viikon alussa, että se tulee tämän vuoden aikana rakennuttamaan toriumirikastamon Algom Quirken alueelle. Laitoksen rakennuskustannukset arvioidaan olevan $1,000,000.

Rakennusurakka on annettu torontolaiselle Humphreys and Glasgow Limitedille. Tämän yhtiön varapresidentti Peter de Gray sanoi, että työt aloitetaan heinäkuussa. Hänen mukaansa rakennustyössä tullaan käyttämään noin 100 työläistä.

Rio Tinto Dow Limitedin presidentti Robert Winters arvelee, että rikastamossa tulee työskentelemään 50—60 työläistä. Suunnitelman mukaan rikastamo tulee tuottamaan 100—200 tonnia toriumisuolaa vuosittain. Tuotanto suunnitellaan aloittavan tammikuussa 1959. Suunniteltu rikastamon tuotanto tulee olemaan lähimailleen sama kuin nykyinen koko maailman tuotanto.

Yhdysvaltain atomienergiakomission mukaan tämän rikastamon tuotanto tulee olemaan tärkein tämän aineen tuotannossa koko länsimaailmassa. Toriumin kahdesta paunasta saadaan pauna uraniumia.

Itä-Saksalle myös rakettiaseet

Berliini. — Itä-Saksan sosialistisen yhtenäisyyspuolueen äänenkannattaja Neues Deutschland vihjaisi keskiviikkona ensimmäisen kerran mahdollisuuteen, että Itä-Saksa, Puola ja Tshekkoslovakia saavat rakettiaseita, mikäli Länsi-Saksan sotavoimat varustetaan atomiaseilla. — Länsi-Saksan atomivarustamisen vuoksi olisivat myös Varsovan liiton maat pakotettuja käsittelemään kysymystä rakettiaseiden sijoittamisesta Puolaan, Tshekkoslovakiaan ja Itä-Saksaan. Tämä lisäisi jännitystä ja sodan puhkeamisen vaaraa, lehti kirjoittaa vaatien sen sijaan atomiaseettoman vyöhykkeen muodostamista Keski-Eurooppaan.

— Brittiläisistä Bahama saarista on kaksikymmentä asutettua ja suuri määrä asumattomia. Pää kaupunki on Nassau.

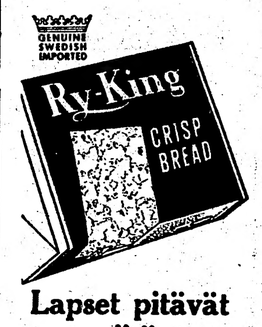

Lapset pitävät siitä
Mielyttävänä vaihteeksi, kilhoittaka nuorten ruokahalua tarjoamalla Ry-King näkkileipää. Mureata, maukasta, taloudellista ja lisäksi vielä ravitsevaakin.
RUOKATAVARA-KAUPPIAALLANNE NYT!

Olemme saaneet varastoomme
UUDEN LÄHETYKSEN
SANAKIRJOJA
V. S. ALANNE:
Suomalais-englantilainen
SANAKIRJA
KOKONAAN UUDELLEEN TOIMITETTUNA
1111 sivua — Hinta sid. $12.00
● Monivuotisen ja perusteellisen työn tuloksena insinööri Alanne on saanut valmiiksi tämän UUDEN SUOMALAIS-ENGLANTILAISEN SANAKIRJANSA. Se on täydellisin, monipuolisin ja laajin Suomessa ilmestyneistä vieraan kielen sanakirjoista. Teoksen laajuutta kuvaa se, että siihen on noin 130,000 hakusanaa ja lauseparta. Mukaan on otettu suomen kielen uusimmatkin sanat. Varsinkin tekniikan ja tieteen alalla viime vuosikymmeninä syntyneisiin uusiin sanoihin on pantu painoa. Urheilun sanasto on niin ikään hyvin edustettuna. Sanakirjan käyttöarvoa lisää huomattavasti se, että tekijä on sen alkuun liittänyt selkäperäiset englannin kielen ääntämisohjeet ja että hän kautta teoksen on kiinnittänyt huomiota Englannissa ja Amerikassa käytetyn kielen eroavaisuuksiin. Teos on korvaamaton apuväline erityisesti kirjeenvaihtajille ja kääntäjille sekä englannin kieltä opiskeleville.
Insinööri Alannetta ovat hänen työssään avustaneet Helsingin yliopiston englannin kielen dosentti, fil. tri T. F. Mustanoja ja suomen kielen osalta fil. kand. Terho Itkonen.
ENGLANTILAIS-SUOMALAINEN
SANAKIRJA
Toimittanut Aino Wuolle — 575 sivua — Hinta sid. $3.00
Sanojen löytämisen helpottamiseksi on tässä sanakirjassa käytetty ehdotonta aakkosjärjestystä. Kutakin sanaa on siis etsittävä aakkosjärjestyksen mukaan oikealta kohdaltaan riippumatta siitä, onko kysymyksessä yhdyssana vai johdannainen.
Hakusanain jälkeen on hakasulkeissa ääntemukainen merkintä.
SUOMALAIS-ENGLANTILAINEN
SANAKIRJA
Toimittanut Aino Wuolle — 526 sivua — Hinta sid. $3.00
Erinomainen sanakirja englanninkieltä opiskeleville.
Aino Wuolle:
ENGLANTILAIS-SUOMALAINEN
PIENOISSANAKIRJA
458 sivua - Hinta $1.25
Aino Wuolle
SUOMALAIS-ENGLANTILAINEN
PIENOISSANAKIRJA
362 sivua - Hinta $1.25
Opetelkaa englanninkieli perusteellisesti aakkosista lähtien, hankkimalla itsellenne
1000 SANAA ENGLANTIA
Tämä englanninkielen oppikirja käsittää kaikkiaan 40 oppituntia, lähtien aakkosista aina lauseoppiin asti.
Hinta sid. $2.00
Kielen oppiminen vaatii harjoitusta!
Vain tarkoituksenmukaisesti suunniteltujen harjoitusten avulla saavutetaan tehokas ja monipuolinen kielitaito ja perehdytään käytännöllisellä tavalla opittavan kielen rakenteeseen ja ilmausvarastoon.
Nyt on kirjakaupassamme PROF. Y. M. BIESE'n toimittama teos
"OPI ENGLANTIA"
KAKSI OSAA — Hinta yhteensä nid. $1.75
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
Box 69, Sudbury, Ontario